1. A Bíróságok fejezet szakmai tevékenységének rövid bemutatása

Az Országos Bírósági Hivatal (OBH) elnöke a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 76. § (1) bekezdés a) pontjában írtak alapján kialakított stratégiai programjában elsőként szerepel, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék, a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek.

Ezen stratégiai célkitűzés a bíróságok működési színvonalának javításával, az ítélkezési munka hatékonyságának megerősítésével és fokozásával, az eljárási határidők megtartásával teljesíthető, amely feltételezi a szükséges tárgyi feltételek biztosítását.

I. A bírósági szervezet munkáját és a központi igazgatási feladatokat befolyásoló külső körülmények

A bírósági szervezet munkáját és a központi igazgatási feladatokat mindenkor meghatározzák a jogszabályi kötelezettségek, azok változásai, a bírósági szervezetben bekövetkezett strukturális és más, az ítélkezésre kihatással lévő társadalmi változások.

I.1. Bírósági szervezetben bekövetkező strukturális változások

A bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény módosításával 2017. január 1-jei hatállyal új járásbíróság jött létre Szigetszentmiklóson, amellyel megváltozott a Ráckevei Járásbíróság illetékességi területe, illetve Fejér megye átkerült a Győri Ítélőtábla illetékességi területéhez. Az OBH és a Budapest Környéki Törvényszék biztosította az új járásbíróság működésének megkezdéséhez szükséges anyagi, tárgyi és személyi feltételeket.

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 2018. január 1. napjától 8 közigazgatási és munkaügyi bíróságot a közigazgatási perek jelentős részének elbírálására regionális illetékességgel ruházott fel. A közigazgatási és munkaügyi bíróság közigazgatási ügyben hozott határozatával szembeni fellebbezés elbírálására a Fővárosi Törvényszék 2018. január 1-jei hatállyal kizárólagosan illetékes. A változásokhoz igazodva a 2017. évi L. törvény a korábbi 6 közigazgatási és regionális kollégium helyett 8 közigazgatási és regionális kollégium létrehozását rendelte el.

A fenti jogszabályi előírások alapján 2017-ben az OBH és az érintett törvényszékek gondoskodtak a közigazgatási perekkel és egyéb közigazgatási bírósági eljárásokkal kapcsolatos feladatellátás feltételeinek előkészítéséről. Bérleti szerződések megkötésével, beszerzésekkel és szervezeten belüli intézkedésekkel megkezdték a 8 regionális feladatkörű közigazgatási és munkaügyi bíróság elhelyezését és az infrastruktúra kiépítését, továbbá álláshelyek létrehozásával, áthelyezésekkel és pályázatok kiírásával elkezdték a szükséges személyi feltételek megteremtését.

I.2. A bírósági szervezet működését, illetve a bírósági munkaterhet érintő jelentősebb jogszabályi változások

a.) Jogállási tárgyú jogszabályváltozások

1. **A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény** (a továbbiakban: Hvt.) **2016. évi CXXXIII. törvénnyel** történt módosítása 2017. január 1-jei hatálybalépéssel a közigazgatási és munkaügyi bíróságok számára új hatáskörként szabályozza a Hvt. 61/B. § (1) bekezdése szerinti panasz elleni jogorvoslatot. A panasz elbírálásáról hozott döntés ellen fellebbezésnek nincs helye, az ellen közvetlenül bírósághoz lehet fordulni.

2. **A Magyarország 2017. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2016. évi LXVII. törvényben** 2017. január 1-jével:
   - az új Szigetszentmiklósi Járásbíróság létrejöttére tekintettel – módosításra került a Ráckevei Járásbíróság illetékességi területe;
   - az egyes ítélőtáblák ügyforgalmának kiegyenlítettebbé tétele érdekében – az OBH elnökének javaslatára - Fejér megye a Fővárosi Ítélőtábla illetékességi területéről átkerült a Győri Ítélőtábla illetékessége alá.

3. 2017. április 4-én hatályba lépett **a bírósági ügyintézők által ellátható egyes feladatokról szóló 56/2008. (III. 26.) Korm. rendelet módosításáról szóló 62/2017. (III. 20.) Korm. rendelet**, amely az OBH elnökének javaslatára számos új feladattal szélesíti a bírósági ügyintézők hatáskörét. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 2017. január 1-jétől hatályos 42. § (5a) bekezdése pedig lehetővé teszi, hogy a bírósági ügyintézők szabálysértési ügyekben is eljárhassanak.

b.) A bíróságokat jelentősen érintő eljárási szabályok változása

1. **A közigazgatási bürokráciacsökkentést érintő egyes törvények módosításáról szóló 2016. évi CXXVII. törvény** 2017. január 1-jei hatálybalépéssel új bírósági nemperes eljárást vezetett be. A módosítás bírósági útra terelte a szabálytalan vételezés, illetve a környezetet fenyegető veszélyhelyzet megszüntetésével összefüggő jogviták eldöntését, illetve a felhasználási helyre történő bejutás kikényszerítését.

2. **Az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények, valamint a Nemzeti Adó és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény módosításáról szóló 2016. évi LXVI. törvény** 2017. január 1-jével módosította a reklámadóról szóló 2014. évi XXII. törvényt. A módosítás új bírósági felülvizsgálati eljárást vezetett be.

3. 2017. július 1. napján lépett hatályba **a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény, valamint az azzal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi XLIX. törvény**. A törvény célja a jogalkalmazás során problémát jelentő egyes rendelkezések pontosítása és az eljárás egyszerűsítése. A törvény többek között az OBH elnökének javaslatára bővíti a bírósági titkárok önálló hatáskörét a csőd- és felszámolási ügyekben.

c.) Az elektronikus eljárásokhoz kapcsolódó főbb jogszabályváltozások

1. 2016. december 19-én kihirdetésre került **az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet**, mely az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény végrehajtásához szükséges részletszabályokat tartalmazza. A törvény 2017. január 1-jén lépett hatályba, rendelkezéseit általános jelleggel azonban csak 2018. január 1-jétől kötelező alkalmazni.

2. 2017. március 1-jén módosult **a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény**, melynek célja a nyilvántartásba vételi eljárások egyszerűsítése és gyorsítása. A módosítás bővítette az elektronikus eljárásra kötelezett szervezetek körét.

3. 2017. június 8-án lépett hatályba **a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvénynek és a tőkeegyesítő társaságok határon átnyúló egyesüléséről szóló 2007. évi CXL. törvénynek az európai cégnyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszerrel összefüggő módosításáról szóló 2017. évi XLVIII. törvény**. A törvény elsősorban a 89/666/EGK tanácsi irányelvnek, valamint a 2005/56/EK és a 2009/101/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a központi nyilvántartások, a kereskedelmi nyilvántartások és a cégjegyzék összekapcsolása tekintetében történő módosításáról szóló 2012/17/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv átültetését szolgálja. A módosítás egyúttal a cégbíróság – székhelyáthelyezés esetén – ellátandó feladatainak egyszerűsítéséről is rendelkezik.

II. Ügyforgalmi adatok

II.1. Ügyérkezés

2017-ben **országosan** 1 millió 404 ezer ügy érkezett a bíróságokra, amely a 2016. évhez képest (1 millió 478 ezer ügy) 5%-kal kevesebb.

A **peres ügyérkezés** mérsékelt arányban, **5,1%-kal** (354 ezerről 336 ezerre) **csökkent**.

A **járásbíróságokon, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróságokon** az érkezett peres ügyek száma 4,2%-kal (285 ezerről 273 ezerre), ezen belül a közigazgatási perek száma az előző évhez képest 11,4 %-kal (14 173-ról 12 560-ra), míg a munkaügyi pereké 6%-kal (13 477-ről 12 667-re) csökkent.

A nemperes ügyek – beleértve a mediációs és szabálysértési ügyeket is - száma mindössze 1,2%-kal (492 ezerről 486 ezerre) csökkent. A nemperes ügyeken belül jelentős, 17,5%-os növekedés volt a bírósági végrehajtási ügyek tekintetében (120 314 ügyről 141 316 ügyre), és szintén jelentős, 26,9%-os csökkenés a munkaügyi nemperes ügyek számában (2 001 helyett 1 463).

Törvényszéki első fokon az érkezett peres ügyek száma összességében 24,4%-kal csökkent (28 661-ről 21 654-re). A 2017. évben az érkezett nemperes ügyek száma (csőd és

felszámolási eljárásokkal, valamint cégügyekkel együtt, de büntetés-végrehajtási ügyek nélkül) 455 483 volt, ami 2016. évhez képest (502 201) 9,3%-os csökkenés.

A **törvényszékek másodfokú ítélkezési szintjén** (az elsőfokú ügyek nélkül) minimális 1%-kal, 73 470-ról 73 072-ra csökkent az érkezés.

Az **ítélőtáblákra** összességében 13,6%-kal kevesebb ügy érkezett (19 486 helyett 16 828).

A **Kúriához** érkezett ügyek száma 2,7%-kal csökkent (8 950-ről 8 712-re).

II.2. Ügybefejezés

Az érkezett ügyek számának csökkenése nagyban befolyásolta a befejezhető ügyek számát. A bíróságok peres (334 ezer) és nemperes ügyek (összesen: 1,4 millió) esetében is közel az érkezettel azonos számú ügyet fejeztek be. A befejezések száma a törvényszék első és másodfokát kivéve, minden ítélkezési szinten meghaladta az érkezett ügyek számát.

2017-ben **a járásbíróságokon, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróságokon** összességében 761 ezer ügyet fejeztek be, ami kis mértékben meghaladta az érkezett ügyek számát.

A **törvényszékek elsőfokú ügyszakaiban** (a cégbíróságok nélkül) közel 129 ezer ügyet fejeztek be. Peres ügyszakban a befejezések száma 8,7%-kal meghaladta az érkezett ügyek számát, ami 2016-hoz képest 10,5%-os javulást mutat. Csőd és felszámolási ügyek esetében idén is kiemelkedően, 15,1%-kal haladta meg a befejezett ügyek száma az érkezést. Emellett még a polgári peres ügyszakban mutatható ki jelentős eredmény; itt 14,3%-kal több peres ügyet fejeztek be, mint amennyi érkezett, ez 17,8%-os javulást jelent 2016-hoz képest.

Törvényszék másodfokon összesen 75 326 ügyet fejeztek be a bíróságok. A peres ügyek vonatkozásában 1,6%-kal több befejezés született, mint 2016-ban. Ehhez hozzájárult a közigazgatási és munkaügyi peres ügyek kiemelkedő befejezésszáma. 2016-hoz képest közigazgatási perek esetében 63%-kal, míg a munkaügyi perek esetében 52%-kal magasabb a befejezett ügyek száma.

Az **ítélőtáblák** 2017-ben 17 157 ügyet fejeztek be összesen, ami 2%-kal haladta meg az érkezett ügyek számát. Kiemelendő a büntető és katonai peres ügyszak. A büntető peres ügyszak vonatkozásában a másodfokú ügyeket tekintve 8,3%-kal, míg a harmadfokú ügyek esetében 15,2%-kal több ügyet fejeztek be, mint amennyi érkezett. A katonai peres ügyszakban ez az arány kiugróan (53,6%) magas.

A **Kúrián** 8 173 ügyet fejeztek be. Annak ellenére, hogy 2017 évben a befejezett ügyek száma kevesebb érkezett ügyek számánál, a 2016-hoz képest a befejezett és érkezett ügyek aránya 2,5%-kal javult.

II.3. Időszerű ítélkezés

2017. év végén – törvényszék másodfokú ügyek kivételével – valamennyi szinten csökkent a folyamatban maradt ügyek száma: járásbíróságokon, valamint közigazgatási és munkaügyi

bíróságokon 1%-kal, törvényszék első fokon 18,9%-kal, ítélőtáblán pedig 9,3%-al kevesebb ügy maradt folyamatban, mint 2016. év végén.

Járásbíróságokon, valamint közigazgatási és munkaügyi bíróságokon peres ügyek esetében a büntető és a szabálysértési ügyszak emelendő ki. Büntető peres ügyek vonatkozásában 9%-kal, míg a szabálysértési perek esetében 23,3%-kal csökkent a folyamatban maradt ügyek száma. Nemperes ügyszakban jelentősen, 42,5%-kal csökkent a polgári és gazdasági ügyhátralék.
Időszerűség tekintetében elmondható, hogy a két éven túl folyamatban maradt peres ügyek száma 80 üggyel, azaz 1,3%-kal lett kevesebb 2016-hoz képest.

Törvényszék első fokon mind a peres, mind pedig a nemperes ügyek vonatkozásában kiemelten magas arányban csökkent a folyamatban maradt ügyek száma. Peres ügyek tekintetében ez az arány 14%, míg a nemperes ügyek tekintetében 43,7%.
Ezzel egyidőben a két éven túl folyamatban maradt peres ügyek száma is csökkent: 6,8%-kal.

Törvényszék másodfokon 2016-hoz képest a peres ügyhátralék 3,5%-kal lett kevesebb. Nemperes ügyek esetében a büntető ügyszak emelendő ki, ahol év végén a folyamatban maradt ügyek száma 115-tel alacsonyabb, mint az előző évi, ami 12,9%-os csökkenést jelent.

Az **ítélőtáblákon** – a polgári peres ügyszak kivételével – valamennyi ügyszak vonatkozásában csökkent az ügyhátralék. Peres ügyek esetében kiemelendő a büntető ügyszak, ahol 21,3%-kal, illetve a katonai ügyszak, ahol 58,3%-kal, továbbá a nemperes ügyek esetében a polgári és gazdasági ügyszak, ahol 20%-kal lett kevesebb a folyamatban maradt ügyek száma.

A **Kúrián** folyamatban maradt ügyek száma a 2016. évihez képest 15,5%-kal nőtt (4 010 ügy).

Az időszerűségi mutatók javulásához hozzájárultak az OBH elnöke által meghirdetett országos programok is: „A szolgáltató bíróságért!", valamint az azzal szorosan összefonódó, az elhúzódó, 2 éven túli ügyek csökkentését szolgáló program, valamint az ezek folytatását jelentő, a Fenntartható Fejlődés Program, és Fenntartható Fejlődés Program 2.

II.4. Kiemelt jelentőségű ügyek

A fentebb feltüntetett ügyforgalmi adatokban ábrázolt mindennapi bírósági ügyintézésen belül szükséges külön jelezni a **kiemelt jelentőségű ügyeket**, amelyre az eljárási törvények soronkívüliséget, valamint rendkívül rövid intézkedési és eljárási határidőket írnak elő a bíróságok számára. Fontos megállapítani, hogy a szervezetrendszer ezen ügyek esetében is tudta az előírt eljárási határidőket tartani.

II.5. Bíróságok ellen indított perek

Az OBH 2017. év folyamán **287 perben** kapott meghatalmazást az alperesi bíróságoktól.

2017. december 31-én **528** olyan per **volt folyamatban**, melyben a bíróságok **képviseletét az OBH látta el. További 328 ügyben** a bíróságok a **képviseletüket** az OBH meghatalmazása nélkül, **saját hatáskörben** látták el.

A bíróságok ellen indított perek közül a beszámolási időszakban **555 ügy fejeződött be** jogerősen, ebből **9 per** zárult a bíróságok **marasztalásával**, azaz **98%-ban megalapozatlanok voltak** a keresetek.

A beszámolási időszakban az eljáró bíróságok ítéleteikben 55.424.528 forint megfizetésére kötelezték az alperesi bíróságokat. Ebből 45.162.944 forintot olyan üggyel kapcsolatban volt köteles a bíróság megfizetni, amely a bíróságokról szóló 1972. évi IV. törvény – 1992. január 1. napjától hatálytalan – rendelkezése alapján a helyi bíróságnál működő közjegyző jogsértő magatartásával függött össze. A bíróságok tényleges ítélkező tevékenységével összefüggésben 10.261.584 forint került kifizetésre, amely a 2017-ben indult eljárások peresített követeléséhez (összesen: 12.965.887.508 forint) viszonyítva rendkívül alacsony összeg, **nem éri el az 1%-t.**

III. A központi igazgatási feladatok egyes általános eszközeivel megtett intézkedések bemutatása

III.1. Szabályzatok, ajánlások

III.1.1. Szabályzatok

Az OBH elnöke – a bíróságok és az Országos Bírói Tanács (OBT) véleményét is beszerezve – 2017-ben 4 új szabályzatot (normatív utasítást) adott ki, valamint a bírósági munkát érintő aktív jogalkotásra tekintettel 19 szabályzatban módosította a korábbi rendelkezéseket.

A 2017-es évben különösen két új szabályzat jelentett komoly előrelépést a stratégiai célok megvalósításának irányába. Az európai jogi szaktanácsadói titkári hálózatról szóló 8/2017. (VII. 13.) OBH utasítás elősegíti az Európai Unió jogában, valamint az Európai Unió Bírósága, illetve az Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatában jártas szaktanácsadó bírák folyamatos utánpótlásának biztosítását.

A bírósági eljárásokban és a bírósági igazgatásban rendszeresített nyomtatványokról szóló 12/2017. (IX. 29.) OBH utasítás szabályozza a különböző bíróságok által használt iratminták egységes formában és tartalommal történő elkészítésének folyamatát, valamint elérhetőségének biztosítását, ezzel elősegítve az új eljárási kódexeknek megfelelő bírósági iratok kialakítását.

A polgári- és közigazgatási perrendtartásról, illetve a büntetőeljárásról szóló új eljárási kódexek, valamint végrehajtási rendeleteik és az igazságügyi alkalmazottak jogállásáról szóló törvény módosítása nyomán megváltozott jogszabályi környezethez alkalmazkodás megkövetelte a teljes OBH elnöki szabályozóanyag felülvizsgálatát. A 2017. év elején hatályos 39 önálló OBH utasításból a felülvizsgálat, illetve a 2017. évi szabályozóalkotási program végrehajtása során 22 OBH utasítás módosítására és 4 OBH utasítás hatályon kívül helyezésére került sor.

A régi- és új polgári perrendtartási törvények párhuzamos alkalmazási kötelezettsége, valamint a büntetőeljárásról szóló törvény év közepén hatályba lépése különösen nagy kihívást jelentett a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. (XII. 23.) OBH utasítás átfogó módosításáról szóló 22/2017. (XII. 29.) OBH utasítás megalkotása során, hiszen az ügyvitel, iratkezelés szabályai, az iktatásra és iratkezelésre, az elektronikus

ügyintézésre, a statisztikai feladatok támogatására használt szakrendszerek képességeit a rájuk vonatkozó szabályozással együtt kell fejleszteni.

Az OBH normaalkotás kiemelt feladatát jelentette 2017-ben a bíróságok igazgatását részletesen szabályozó, a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás hatályosulási vizsgálata, ennek során a jogalkalmazási tapasztalatok összegyűjtése, az átfogó módosítási javaslatok rendszerezése, különös figyelemmel a törvényes bíróhoz való jog egyik alapvető biztosítékául szolgáló ügyelosztási rend kialakítására vonatkozó eljárásrendi szabályok megalkotására.

2017-ben egy, az OBH jogelődje, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács által hozott OIT szabályzat vesztette hatályát és a még hatályos 5 OIT szabályzat mindegyikének pótlására OBH utasítás-tervezet készült. Ezek véglegesítése és közzététele a végrehajtásukhoz szükséges szakrendszerek kiépítésének függvénye.

III.1.2. Ajánlások

A bíróságok igazgatási munkájának elősegítésére az OBH elnöke – a bíróságok és az OBT véleményét is beszerezve – 2017-ben 7 új ajánlást adott ki, és 2 ajánlásban módosította a korábbi rendelkezéseket.

Az összbírói értekezlet részére a bíróság elnöke által készítendő tájékoztató szerkezetére és tartalmára című 2/2017. (II. 21.) OBH elnöki ajánlás, valamint ennek további bírósági vezetői beszámolókra lebontását tartalmazó 5/2017. (X. 20.), 6/2017. (X. 20.), 8/2017. (XII. 20.) OBH elnöki ajánlások hozzájárulnak az ítélőtáblai, a törvényszéki, a járási- és kerületi bírósági, a közigazgatási és munkaügyi bírósági elnökök, illetve a kollégiumvezetők, regionális kollégiumvezetők éves átfogó beszámolóinak azonos szerkezetű és összehasonlítható adatsorokkal történő elkészítéséhez, ezáltal az egyes vezetői szintek adatainak az összbírói értekezlet részére készített tájékoztatóba történő beépítéséhez.

III.2. Protokollok, ügymenetleírások

Az OBH belső ügymenetleírásai, eljárási protokolljai a hatékony, egyszerű, gyors és átlátható ügyintézését szolgálják. Általános jellemzőjük, hogy mind az általános, mind pedig a konkrét feladatokhoz kompetenciafüggő, határidőhöz kötött ügyintézés tartozik, vezetői felelősségeket határoznak meg, továbbá a kommunikáció, az előkészítés, a végrehajtás, majd pedig az ellenőrzés rendjére is tartalmaznak előírásokat.

Az OBH 2015-ben komplex protokollt dolgozott ki a külső munkacsoportokban történő részvétellel kapcsolatban, továbbá 2015 I. félévében új elbírálási metódus került kidolgozásra a bírói pályázatok kiírása előtt alapvetően vizsgálandó szempontokról (az engedélyezett létszám munkateherrel való arányossága).

Az OBH-ban alkalmazott protokollok, ügymenet leírások közül megemlíthetők még a jogszabály-véleményezés rendjére; a közérdekű bejelentések, panaszok elintézésének belső rendjére; a nemzetközi és a nem személyi jellegű pályázatok lebonyolítására vonatkozó; továbbá az új belépő munkatársak beilleszkedést segítő protokollok, ez utóbbi a főosztályra új belépő kollégák felkészítésének rendjét rögzíti.

Az OBH részletes segédanyagokkal segíti a bíróságok munkáját. Jelenleg több tucat tájékoztató, módszertani útmutató áll a bírák és igazságügyi alkalmazottak rendelkezésére, így pl. módszertani útmutató készült a 2017. szeptember 1. napját követően szolgálati viszonyt létesítő igazságügyi alkalmazottak alapilletményének megállapításához is.

Az OBH ügyszakonkénti összefoglalókkal támogatja az ítélkezési feladatokat, útmutatókkal elősegíti a bírósági igazgatási munkát (statisztika, ügyvitel, iratkezelés), továbbá az informatikai rendszerek kezeléséhez is nyújt naprakész segítséget.

III.3. Vizsgálatok

A vizsgálat az igazgatás egy adott területének mélyreható elemzését teszi lehetővé. A vizsgálati módszerek úgy határozandóak meg, hogy azok által a vizsgálat alkalmas legyen arra, hogy ráirányítsa a vezető figyelmét az időszerű, hatékony ítélkezés vagy más kiemelt szempont érvényesülésére, vagy éppen a vizsgált területet érintő hiányosságra. A vizsgálatok segítségével felmérhető, hogy mely területeken vannak jelentős különbségek az egyes bíróságok igazgatási gyakorlatában, és tapasztalatainak fényében lehetőség nyílik annak mérlegelésére is, hogy az OBH ajánlás vagy szabályzat alkotásával, esetleg jogszabály-módosítás kezdeményezésével egységesítse a gyakorlatot.

Az OBH elnöke a Bszi. 76. §-a alapján rendelhet el igazgatási vizsgálatot.

Igazgatási vizsgálat lehet rendszeres, rendkívüli, eseti, cél- vagy hatásvizsgálat. Az OBH igazgatási gyakorlatában az általános, rendszeresen, általában visszatérő jelleggel lefolytatásra kerülő vizsgálatok, illetőleg egyes bíróságot érintő célvizsgálatok a tipikusak.

A 2017. évben elrendelt országos célvizsgálatok közül kiemelést érdemel:

- a bíróságokon elévült büntetőügyek,
- két, illetve öt éven túl folyamatban levő ügyek,
- a jogerősen befejezett büntetőügyekben használandó „C-D", és „Fk" lapok kiállítása időszerűségének,
- a pénzmosás bűncselekmények elbírálásának időtartama,
- a családjogi ügyekben elrendelhető kötelező közvetítői eljárásra utalás

országos vizsgálata.

Külön egyes törvényszékeket összesen 6 célvizsgálat érintett.

III.4. Munkacsoportok

A Bszi-ben meghatározott feladatai ellátása érdekében az OBH elnöke munkacsoportokat hozhat létre.

A munkacsoportok javaslattevő, elemző, véleményező szakmai testületek, amelyek az OBH elnökének döntését, álláspontjának kialakítását segítik, szakmai anyagok megalkotásával támogatják a döntések előkészítését. A munkacsoportok legfőbb feladata a bíróságokon felhalmozódott ismeretek és tapasztalatok becsatornázása a központi igazgatás felé, így segíthetik a bírák és igazságügyi alkalmazottak szaktudásukkal a bírósági szervezet ítélkező tevékenységének, igazgatási feladatainak hatékony, időszerű, átlátható elvégzését.

Az OBH elnöke a 2017 végén működő 11-ből 6 munkacsoport működési idejét meghosszabbította, 1 új munkacsoport létrehozásáról döntött, 2 munkacsoport pedig megújult tagi összetételben és más feladatokkal, új névvel folytatta tevékenységét. A 2017 évben egy munkacsoport fejezte be tevékenységét, 2 pedig az új eljárásjogi kódexekhez kapcsolódó kiemelt feladatokra tekintettel projekt keretei között folytatta a munkát.

III.5. Képzések

Az OBH elnökének kiemelt stratégiai célja a képzési rendszer fejlesztése. A 2015-ben a képzések központi rendszere kiegészült a helyi és regionális képzésekkel. Az ennek működtetésére kiépült, oktatásfelelősökből és segítőikből álló országos hálózat 2017-ben az ítélőtáblák oktatásfelelőseivel és segítőivel bővült, akik koordinációs feladatokat látnak el az ítélőtáblák és az illetékességi területükön működő bíróságok bírái és igazságügyi alkalmazottai képzése területén.

A képzési rendszer fejlesztésének új irányaként jelentkezett az e-learning képzések modernizálása. 2017. július 13-án átadtuk a felhasználók számára a CooSpace e-learning platformot, elsőként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény több, mint 1800 oldalas tananyagával. 2017. szeptemberében szintén elérhetővé vált a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 15 bíró által írt és 5 kúriai bíró által lektorált 860 oldalas tananyaga, valamint a tantermi képzések 18 előadása és annak hanganyagként rögzített és podcastként elérhetővé tett teljes tartalma. A CooSpace e-learning keretrendszer birtokba vételét követően a Magyar Igazságügyi Akadémia (MIA) folytatta a képzési rendszer szoftver alapú támogatásának fejlesztését a képzésnyilvántartó rendszer bevezetésének előkészítésével.

A központi képzések 2017-ben megvalósított fókusztémái:

- **vezetőképzés**: a 2016. évben megtartott vezetői tréningek tapasztalataira építve a munkahelyi társas kapcsolatok vezetés-, szervezetpszichológiai szempontokat figyelembe vevő, tudatos kezelése; az igazgatás-vezetési és az igazgatás-technológiai kompetenciák célzott, a bírósági szervezeti jellegzetességeket figyelembe vevő fejlesztése; vezetői soft skill fejlesztés
- **fiatal generáció**: a bírósági fogalmazók, titkárok és határozott időre kinevezett bírák rendszeres, több hetes bírói hivatásra felkészítő, tréning módszert is alkalmazó képzései, melyek célja az eljárási és anyagi jogi ismeretek frissítése, naprakésszé tétele valamint az etikai, integritási és a bírói hivatásrendhez tartozó speciális szabályok elsajátításának megalapozása és erősítése;
- **az országos hálózatok fejlesztése**: a bírósági közvetítői, szaktanácsadói, sajtószóvivői, e-per kapcsolattartói és oktatásfelelősi hálózat, illetve az OBH elnöke egyéb országos stratégiai programjainak támogatása,
- **tudományos és nemzetközi rendezvények**: célja a bírósági szervezeten belüli tudományos élet, illetve a tudástranszfer megerősítése, kapcsolattartás az egyetemekkel, társ-hivatásrendekkel és nemzetközi partnerekkel,
- **új eljárásjogi kódexek:** valamennyi civililisztikai ügyszakos bíró, bírósági titkár és bírósági fogalmazó felkészítése az új Pp. és Kp. alkalmazására.

2017-ben központi képzés keretében 507 rendezvényen 25 252 fő vett részt, ebből a MIÁ-n 271 központi rendezvény valósult meg 10 751 fő részvételével.

2017-ben az alábbi három témában szerveztünk kötelező helyi és regionális képzéseket

1. Közérthetőség és szakszerűség a bírósági jogalkalmazásban
2. Családjogi érzékenyítő és szakmai képzés
3. E-kódex Pp. - felkészülés a 2016. évi CXXX. tv. alkalmazására

A Közérthetőség és szakszerűség a bírósági jogalkalmazásban képzés célul tűzte ki a világos és közérthető tárgyalásvezetés és határozatszerkesztés támogatását, a közérthető jogalkalmazás erősítését, a bírósági határozatok szerkesztése témában ismeretek bővítését és gyakorlati példák, valamint mintafeladatok alapján az írásos kommunikáció fejlesztését valamint a határozatok közérthetőségének növelését bírók, bírósági titkárok és fogalmazók számára. A kötelező képzést helyi megvalósításban 55 alkalommal rendezték meg országszerte és összesen 2 941 fő vett rajta részt.

Emellett országos kötelező képzést hirdettünk családjogi bírák számára. A 2 modulos, összesen 4 napos, szakmai és pszichológiai ismeretekre is kiterjedő komplex program kiemelt sikereket ért el a 20 képzési alkalmon résztvevő 1 080 bíró között.

A MIA számára a 2017. év legnagyobb kihívása az új eljárásjogi kódexekre történő felkészítés megvalósítása volt. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény alkalmazására történő felkészítést e-learning tananyag biztosítása mellett a törvényszékeken országszerte 28 alkalommal megrendezett, 8 napos képzéssel biztosította az OBH valamennyi civilisztikai ügyszakban tevékeny bíró, bírósági titkár és valamennyi bírósági fogalmazó számára. A jelenléti képzéseken országosan 2 457 fő vett részt.
Az ítélőtáblák és a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok támogatása mellett 2017-ben büntető, polgári, valamint közigazgatási és munkajogi ajánlott képzési hetet rendeztünk, ahol a MIA minőségbiztosítása mellett a helyi igényekre alapított ajánlott képzéseket tartottak a bíróságok. Összesen 4 567 fő vett részt az OBH által finanszírozott, de helyi és regionális szintű szervezési keretek között megvalósított 25 féle ajánlott képzésen. Az ajánlott képzések témakörei az alábbiak voltak:

- Cégjogi ismeretek nem cégbírák számára
- Költségvetési csalás
- A büntetés-végrehajtási törvény alkalmazásának gyakorlati kérdései
- Kábítószerrel és pszichoaktív anyagokkal kapcsolatos bűncselekmények
- A fiatalkorúak többletjogai és gyermekkorúak a büntetőeljárásban
- Szexuális bűncselekmények bizonyítási és minősítési kérdései, valamint az áldozatvédelmi szempontok érvényesítése
- A perelőfeltételek - a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának gyakorlata
- Perújítási eljárás
- Vezető tisztségviselők felelőssége
- Kártérítési perek gyakorlata, kiemelten a büntetés-végrehajtási intézetek és a bíróságok elleni kártérítési perek
- Az új Ptk. alkalmazása során felmerült jogalkalmazási kérdések
- Új Ptk. – Sérelemdíj gyakorlati alkalmazásának kérdései
- Felszámolási workshop
- A bírák kizárásának és az eljáró bíróság kijelölésének gyakorlata
- Közigazgatási tárgyú komplex képzés
- Munkaügyi tárgyú komplex képzés

- A munkáltató kártérítési felelőssége
- A menekültügyi ítélkezés európai jogi kihívásai
- Az elektronikus eljárás a gyakorlatban bírák számára
- Az elektronikus eljárás a gyakorlatban titkárok, fogalmazók, ügyintézők, tisztviselők számára
- Perszimuláció igazságügyi alkalmazottak számára (polgári, büntető)
- Jogtár képzés (2016. évi ismétlő)
- Új szabályzatok a bíróságokon (Büsz., Iratkezelési szabályzat, belső szabályzatok)
- Pszichiátriai kezelések felülvizsgálata
- Különös ismeretek a jegyzőkönyvezetés köréből, adatlapok, értesítők (célcsoport büntető titkárok, fogalmazók, ügyintézők, tisztviselők)

IV. Egyszerűsítési, hatékonysági, költségtakarékossági intézkedések és intézményi stratégia

Az OBH és a bíróságok vezetői több olyan igazgatási megoldás, munkaszervezési módszer bevezetését célozták meg, amely gyorsabb, hatékonyabb, költségkímélőbb jogalkalmazást, illetve működést tesz lehetővé.

Az intézményi stratégia alapján a bírósági szervezet egészének vagy részeinek, esetleg egyes bíróságok áttekinthetőbb, kiszámíthatóbb egyben célorientált és eredményes működése szervezhető, amely a tervezés, megvalósítás, ellenőrzés és az értékelés egymást követő lépéseiből áll. Ennek segítségével a szervezet vezetője a bíróság mindenkori feladataira figyelemmel határozza meg a rövid és középtávú prioritásokat, és felelőseiket, követi nyomon azok ütemezett végrehajtását, valamint végez szükség szerint beavatkozásokat.

IV.1. Időszakos országos programok

Az OBH időszakos jelleggel meghirdetett országos programjai többek között ugyancsak a munka hatékonyságát, költségtakarékossági intézkedések bevezetését szolgáló munkaszervezési megoldások, vezetői intézkedések kidolgozására, láttatására és megosztására nyújtanak lehetőséget.

IV.1.1. Fenntartható Fejlődés Program és Fenntartható Fejlődés Program 2.

A bírósági szervezetfejlesztés és a munka hatékonyságának további erősítése érdekében az OBH elnöke 2016-ban meghirdette a Fenntartható Fejlődés Programot, melynek célja a már elért eredmények megőrzése, az ítélőtáblákon és törvényszékeken bevezetett felelősségteljes kezdeményezések, munkaszervezési megoldások, vezetői intézkedések láthatóvá tétele volt.

A program célul tűzte ki a dolgozók munkakörülményeinek további javítását, valamint az ésszerű gazdálkodás, az országos programok és a bíróságok kommunikációjának további fejlesztését is.

Az OBH elnökének stratégiai céljai mentén kialakított operatív célok a magas színvonalú, időszerű ítélkezéshez, az életpálya és végül, de nem utolsó sorban az ügyfélkapcsolatok, kommunikáció témaköréhez kapcsolódtak.

A program keretében meghirdetett pályázatban valamennyi ítélőtábla és törvényszék részt vett. A pályázatban a bíróságok a célok elérése érdekében tett intézkedéseiket, bevezetett megoldásaikat és elért sikereiket mutathatták be.

A programnak köszönhetően tovább javult az időszerűség a peres és a nemperes ügyeknél is, nőtt a rövid idő alatt befejezett perek aránya, míg a hosszabb ideje elhúzódó ügyeké a peres ügyhátralékon belül csökkent. Az időszerűségi mutatók széleskörű javulását úgy sikerült elérni, hogy közben a hatályon kívül helyezési arányok a járásbíróságok mind büntető, mind civilisztikai ügyszakában kedvezőbbek voltak.

A Fenntartható Fejlődés Program 2016-ban lezárult, az elért bírósági eredményekről, a megvalósított jó gyakorlatokról az Országos Bírósági Hivatal 2017-ben összefoglalót készített, melyet a bíróságokkal is megosztott.

A célkitűzések természetesen tovább éltek, a program pedig az ügyforgalmi eredmények megtartása érdekében egy szűkebb, letisztultabb körben folytatódott, szem előtt tartva, hogy a 2017. év legnagyobb kihívása az új eljárási kódexekre történő felkészülés.

A 2017-ben meghirdetett új, Fenntartható Fejlődés Program 2. célja a már elért eredmények fenntartása, a további fejlődés előmozdítása oly módon, hogy az ne jelentsen a bírák, bírósági dolgozók számára többletterhelést, hiszen a Fenntartható Fejlődés Program 2. a korábbi programhoz hasonlóan továbbra is olyan általános ügyfogalmi mutatókat tartalmaz, amelyeket a bírósági vezetők a bírósági eredmények bemutatása céljából jelenleg is monitoroznak.

A Fenntartható Fejlődés Program 2. hosszabb távú, a 2016. november 1. – 2018. október 31. közötti statisztikai időszakot fogja át, melyen belül ellenőrzési pontok teszik lehetővé a fejlődés fenntartott jellegének biztosítását. A programban valamennyi törvényszék és ítélőtábla részt vesz.

V. Elektronikus kapcsolattartás a bírósági eljárásokban

Az OBH elnökének stratégiai célkitűzései között szerepel, hogy – a jogalkotó szervekkel együttműködve – a bíróságokat érintő olyan jogszabályi környezet kerüljön kialakításra, amely segíti a **bíróságok időszerű eljárását**.

Az időszerű eljárás egyik fontos eleme a megfelelő informatikai háttér kialakítása és biztosítása, mely lehetővé teszi a bíróságok számára, hogy mind a peres, mind a nemperes eljárásokban az eléjük kerülő ügyeket elektronikus úton intézhessék, beleértve a bírósági iratkezelés mellett a bírósági ügyvitel elektronikus útra terelését és az elektronikus úton való kapcsolattartást is.

Az elektronikus eljárások körét szélesítő jogi normák és az OBH elnökének **az eljárások gyorsítását és az ügyfélbarát szolgáltatások növelését** célzó stratégiai célja egybeesett a fokozott elektronizálás tekintetében.

V.1. Elektronikus kapcsolattartás a civilisztikai perekben

A jogszabály a civilisztikai pereket érintő elektronikus kapcsolattartást a törvényszékek elsőfokú ügyeiben már 2013. január 1-jétől választható lehetőségként szabályozta. 2015.

július 1. óta valamennyi bíróságon – azaz a járásbíróságokon és a törvényszékeken is, első- és másodfokú ügyekben egyaránt – választható eljárási mód lett. 2016. július 1-jétől kezdődően a polgári perekben és törvényi rendelkezés alapján más polgári eljárásokban, valamint a közigazgatási és munkaügyi perekben is kötelezővé vált a bírósággal történő elektronikus kapcsolattartás a jogi képviselővel eljáró felek, a gazdálkodó szervezetek, valamint a közigazgatási szervek számára.

Az elektronikus kapcsolattartás 2016. július 1-jei kiterjesztése eredményeként dinamikusan növekedett 2017. évben is a civilisztikai peres eljárásokban előterjesztett elektronikus beadványok száma. A bírósági tapasztalatok azt mutatják, hogy az elektronikus kapcsolattartásra nem kötelezett felek is már számos esetben választják e gyorsabb, költséghatékonyabb kapcsolattartási formát a papír alapú helyett.

A civilisztikai perekben benyújtott beadványok (kezdőirat+utóirat) száma:

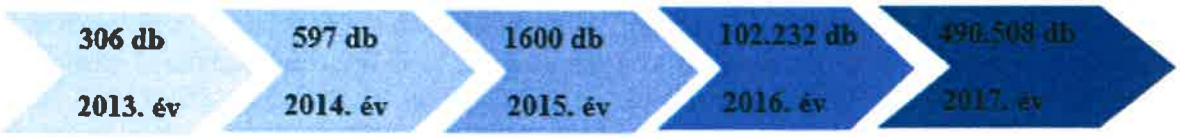

A civilisztikai perekben előterjesztett elektronikus kezdőiratok száma:

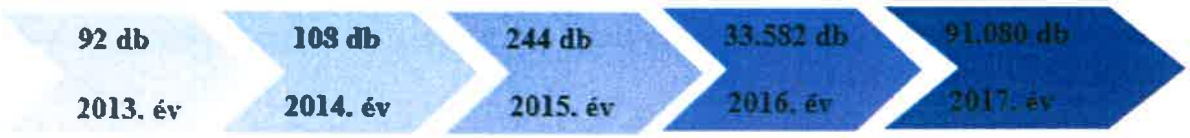

Az OBH még 2016. évben kialakította a polgári e-per kapcsolattartói hálózatot. A hálózat tagjai az adott ügyszakban szolgálatot teljesítő, az elektronikus kapcsolattartás területén elmélyült ismeretekkel rendelkező bírák.
A polgári e-per kapcsolattartói hálózat tagjai 2017. évben 4 alkalommal vettek részt az OBH által szervezett központi szakmai napokon. Az események célja az elektronikus kapcsolattartást érintő eljárásjogi, ügyviteli, informatikai rendszerhasználati ismeretek elmélyítése, a tudás és a helyi jó gyakorlatok megosztása volt.
A hálózat működése azért kiemelt jelentőségű, mert tagjai helyben hatékonyan közreműködnek a kérdések megválaszolásában, a javaslatok, észrevételek becsatornázásában, az információ átadásában, a felmerülő fejlesztési és jogszabály-véleményezési feladatokban és az elektronikus kapcsolattartással összefüggő oktatási feladatok lebonyolításában. Az e-per kapcsolattartók fő feladata tehát, hogy a bírókat és az igazságügyi alkalmazottakat szakmailag és akár technológiailag is segítsék a mindennapi munkavégzésben.

Célkitűzés 2018. évre vonatkozóan: valamennyi törvényszéken belső polgári e-per kapcsolattartói hálózat létrehozása, hogy a törvényszék illetékességi területéhez tartozó minden szervezeti egységben legyen egy olyan, az elektronikus kapcsolattartás területén elmélyült ismeretekkel rendelkező kolléga, aki segítséget nyújt, közreműködik a helyben felmerülő kérdések megválaszolásában, helyi oktatások lebonyolításában, valamint a javaslatok, észrevételek becsatornázásában.

V.2. Elektronikus kapcsolattartás a csőd- és felszámolási eljárásokban

A csődeljárásokban 2015. január 1-jétől az adós részéről kötelező az elektronikus kapcsolattartás. A felszámolási eljárásokban 2015. január 1-jétől választható, majd 2016. július 1-jét követően kötelező az elektronikus kapcsolattartás, ami az alapügyekhez kapcsolódó kifogásolási- és vitatott hitelezői igények elbírálására irányuló eljárások tekintetében is irányadó. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatták, hogy a felek nagy része (jogi képviselővel eljáró hitelezők, felszámoló cégek) az „opcionális" időszakot arra használta fel, hogy ezekben az ügyekben elsajátítsa az azt megelőzően csak szűk körben alkalmazott elektronikus kapcsolattartás szabályait és technikáját. Ennek eredményeként a 2016. július 1-jét követő időszak a csőd- és felszámolási ügyek tekintetében különösebb fennakadás nélkül telt el, mivel az iratok benyújtása a felek számára nem okozott problémát és a lajstromirodák is képesek voltak feldolgozni a jelentősen megnövekedett mennyiségű elektronikus beadványt.

Ez a tendencia folytatódott 2017. során is; az ezekben az eljárásokban többségében jogi képviselővel eljáró felek számára az elektronikus űrlapok kezelése (letöltés, adattartalom kitöltése, e-aláírás, AVDH-hitelesítés) és az elektronikus kézbesítés napi rutinná vált. A bíróságok részéről gyakorlattá vált továbbá, hogy az adósok felszámolási eljárásának elrendeléséről, illetve az eljárások befejezéséről szóló, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 29. § (1) bekezdésében és 60. § (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségüknek a közigazgatási szervek és hatóságok felé is – azok hivatali kapuinak létrehozásával párhuzamosan – elektronikus úton tesznek eleget, ami tovább csökkenti a bíróságok postaköltségeit.

A csőd- és felszámolási eljárásokban előterjesztett e-beadványok száma:

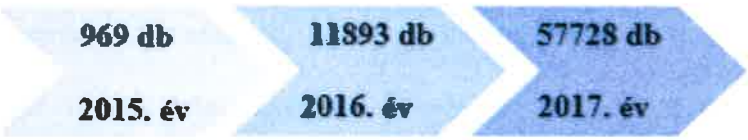

V.3. A civil szervezetek nyilvántartásának elektronizálása

V.3.1. Elektronikus kapcsolattartás a civil szervezetek nyilvántartási eljárásában

2015. január 1. napjával került bevezetésre a bíróságokon a Civil Integrált Információs Rendszer (CIIR), mely révén lehetővé vált a bíróságok és az ügyfelek, illetőleg az ügyész közötti elektronikus kommunikáció a civil nyilvántartási eljárásokban. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján kijelenthető, hogy az elektronikus eljárás kötelező esetein túl, egyre többször az ügyfelek már választásuk alapján nyújtják be elektronikusan kérelmeiket a bíróságokon.

Az új informatikai rendszer fejlesztése 2015. január 1. napja óta is folyamatos, annak kereteit a jogszabályváltozások és a kollégák részéről felmerülő igények határozzák meg.

2017. I. félévében bevezetésre került új alkalmazás az ún „Ügyész betekintő portál", mely révén az arra jogosultsággal rendelkező ügyész kollégák távolról, korlátlan betekintést nyerhetnek az elektronikusan rendelkezésre álló civil nyilvántartási iratokba. Az új alkalmazás bevezetése áttörést jelent a bírósági iratokba való betekintés terén, tekintettel arra, hogy a CIIR egy lépésre került attól, hogy az állampolgárok számára is

lehetővé váljon az ügyfélbarát, minden kényelmi szempontot kielégítő távoli betekintés.

2017. második felében az adatforgalom biztonsága és gyorsítása érdekében megtörtént az átállás az új Tranzakciós Modulra.

Az elektronikusan érkezett kérelmek számában növekedés figyelhető meg. Míg 2016. évben a kérelmek 25%-a érkezett elektronikusan, addig 2017. évben már a kérelmek 25,6%-a, ami számszerűsítve közel 800 kérelemmel több érkezest jelent.

V.3.2. Civil szervezetek beszámolói

Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény alapján a civil szervezetek a tárgy évi beszámolójukat a következő év május 31. napjáig küldik meg az OBH-ba közzététel céljából. 2015. január 1. napjától az elektronikus eljárásra kötelezett szervezet ezt kizárólag elektronikus úton, az ún. Ügyfélkapun keresztül teheti meg. 2017. március 1. napjától a közalapítvány is. Az ilyen eljárásra nem kötelezettek választhatnak a papír alapú, vagy az elektronikus eljárás közül.

Egyre inkább az a tendencia érezhető, hogy az elektronikus benyújtások száma évek óta növekszik, míg a postai úton megküldötteké csökken. 2017. évben elektronikus úton 62 012 db, papír alapon 14 727 db (ebből személyes leadás: 776 db) beszámoló érkezett.

V.3.3. Civil beszámolókhoz kapcsolódó fejlesztések

A 2017. január 1-jétől hatályos a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 479/2016. (XII.28) Korm. rendeletnek megfelelően kialakított, a civil beszámolók benyújtásához szükséges ÁNYK nyomtatványok frissítésre kerültek a korábbi évekre vonatkozó beszámolók benyújtásának megkönnyítése érdekében, valamint újabb nyomtatványverziókkal bővültek.

V.4. Elektronikus kapcsolattartás a büntetőeljárásokban

A büntetőeljárásokban 2015. július 1. napjától kezdődően lehetőség volt arra egyes eljárásokban, így az összbüntetésbe foglalás és az utólagos összbüntetésbe foglalás esetén, hogy elektronikus kapcsolattartásra kerüljön sor a bíróságok és az ügyfelek, társszervek között.
Az OBH és a Legfőbb Ügyészség közös fejlesztése nyomán kialakított, a vádiratok elektronikus formában történő megküldését biztosító informatikai rendszer működtetése 2017. évben is zavartalan volt. 2017. évben 43 997 db e-vádirat érkezett a bíróságokra.

Az elektronikus kapcsolattartás kiterjesztésére figyelemmel az OBH még 2016. év végén létrehozta **a büntető e-per kapcsolattartói hálózat**ot. A hálózat tagjai az adott ügyszakban szolgálatot teljesítő, az elektronikus kapcsolattartás területén elmélyült ismeretekkel rendelkező bírák.

A büntető e-per kapcsolattartói hálózat tagjai 2017-ben havi rendszerességgel vettek részt az OBH által szervezett központi szakmai napokon. Az események célja az elektronikus kapcsolattartást érintő eljárásjogi, ügyviteli, informatikai rendszerhasználati ismeretek elmélyítése, a tudás és a helyi jó gyakorlatok megosztása.

A hálózat működése azért kiemelt jelentőségű, mert tagjai helyben hatékonyan közreműködnek a kérdések megválaszolásában, a javaslatok, észrevételek becsatornázásában, az információ átadásában, a felmerülő fejlesztési és jogszabály-véleményezési feladatokban és az elektronikus kapcsolattartással összefüggő oktatási feladatok lebonyolításában. Az e-per kapcsolattartók fő feladata tehát, hogy a bírókat és az igazságügyi alkalmazottakat szakmailag és akár technológiailag is segítsék a mindennapi munkavégzésben.

Célkitűzés 2018. évre vonatkozóan: valamennyi törvényszéken belső büntető e-per kapcsolattartói hálózat létrehozása, annak érdekében, hogy a törvényszék illetékességi területéhez tartozó minden szervezeti egységben legyen egy olyan, az elektronikus kapcsolattartás területén elmélyült ismeretekkel rendelkező kolléga, aki segítséget nyújt, közreműködik a helyben felmerülő kérdések megválaszolásában, helyi oktatások lebonyolításában, valamint a javaslatok, észrevételek becsatornázásában.

V.5. A cég ügyszak elektronikus ügyintézése

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 2016. évi módosítása megváltoztatta a kft-k vonatkozásában a törzstőke emelés elhatározásának végső, eredetileg 2016. március 15-i határidejét 2017. március 15-re, tehát az erre irányuló kérelmeket 2017. április 14-ig kellett benyújtani a cégbíróságokra.

Emiatt március és április hónapban a cégbíróságok a 2015. évhez képest – ez az az év, amikor a kft-nek nem volt adatmódosítási kötelezettsége – jelentősen emelt érkezéssel dolgoztak.

A kft-k változásbejegyzési kérelmeinek emelkedését a következő táblázat szemlélteti:

2015. március	8.680
2016. március	30.676
2017. március	27.679
2015. április	8.326
2016. április	18.012
2017. április	18.148

A cégbíróságok a kérelmeket határidőben elbírálták, „automatikus" változásbejegyző végzés az eljárási határidő túllépése miatt **nem volt.**

A kérelmek érkeztetése nem okozott fennakadást, a cégirodai dolgozók a beadványokat túlmunkával iktatták, az informatikai rendszer hibátlanul működött.

A cég ügyszakot érintően - az Igazságügyi Minisztérium jelzésére figyelemmel - 2017. I. félévben a bíróságok a Cégnyilvántartás adattisztítását elvégezték a Cégnyilvántartás közhitelességének biztosítása érdekében.
A rendszergazda az OBH kezdeményezésére a programot az alábbiak szerint fejlesztette:

- elektronikusan lekérdezhető a Tpk. ügyszakra vonatkozó statisztika;
- a szerkesztői statisztikában megjelennek a Kt. ügyszakban hozott végzések;

- a program egyszerűsített szerkesztői műveleteket;
- új végzésminták kerültek a programba;

A tárgyidőszakban összeállításra került a cég ügyszakot érintő jogszabály-módosítási javaslatcsomag is, melyek elsődlegesen a cégbíróságok adminisztrációs terheinek csökkentését célozzák.

A törvényességi felügyeleti ügyek száma 2017. második félévében megemelkedett. Ennek oka, hogy a cégbíróságok hivatalból eljárást indítottak azon kft.-k ügyében, amelyek nem tettek eleget törzstőke felemelési kötelezettségüknek. Az ügyszámemelkedést az alábbi táblázat mutatja be:

2015. szeptember	3.309
2015. október	3.064
2015. november	2.985
2016. szeptember	2.671
2016. október	2.113
2016. november	2.351
2017. szeptember	7.564
2017. október	9.815
2017. november	6.772

V.6. Elektronikus illetékfizetés

2014. évben megvalósult a központi Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszerhez (EFER) történő technikai csatlakozás, az Igazságügyi Minisztérium által fejlesztett és éles üzembe állított Igazságügyi Fizetési Portál (IFP) közvetítésével.

Az OBH a törvényszékek/ítélőtáblák és a Kúria tekintetében megteremtette az EFER-hez történő egyenkénti csatlakozás jogi, informatikai és gazdasági előfeltételeit és valamennyi intézmény tekintetében az EFER csatlakozás megvalósult.

A 2015. január 1. napját követően indult csődeljárásokban az EFER rendszeren keresztül történő illeték- és költségtérítési díjak fizetése lehetővé vált.

2016. május 17. napjától – a csőd- és felszámolási eljárások mellett – már **az elektronikus polgári perekben is lehetővé vált az eljárási illetékeknek az EFER rendszeren keresztül történő elektronikus megfizetése, melynek működése 2017. évben is zavartalan volt.**

V.7. Felkészülés a teljes körű elektronikus ügyintézés bevezetésére

A polgári, gazdasági, közigazgatási és munkaügyi nemperes ügyekben, valamint a végrehajtási nemperes eljárásokban az elektronikus kapcsolattartás 2018. január 1. napjától került bevezetésre.

2018. január 1. napjától a büntető- és szabálysértési eljárásokban a nyomozó hatóság, az ügyész, a bíróság, a büntetés-végrehajtási szervek, valamint más állami szervek kötelezően elektronikus kapcsolattartás útján tartják a kapcsolatot. Ugyancsak kötelező a védőknek, valamint bármely eljárási szereplő jogi képviseletében eljáró ügyvédeknek az ügyben az elektronikus kapcsolattartás, míg a természetes személyek részére az elektronikus kapcsolattartás választható.

Az OBH-nak a teljes körű elektronikus ügyintézés 2018. évtől történő bevezetésére figyelemmel több irányú feladta állt fenn 2017. évben.

Az OBH a teljes körű elektronikus ügyintézésre való felkészülés körében

- **közreműködött az informatikai és jogi feltételeinek megteremtésében:**
  - **szoros együttműködés** valósult meg az állam informatikai háttér-infrastruktúrát biztosító szerveivel az e-kapcsolattartást biztosító informatikai rendszer működésének optimalizálása érdekében,
  - részt vett az elektronikus eljárásokat érintő **jogszabály-véleményezési** folyamatokban, a Cégkapu koncepció kidolgozásában szakmai támogatást nyújtott,
  - a bírósággal történő elektronikus kapcsolattartást biztosító elektronikus **űrlapokat fejlesztett**,

- **megvalósult**
  - **a bírák és az igazságügyi alkalmazottak folyamatos e-per képzése, tájékoztatása,**
  - **a társhatóságok és a jogi hivatásrendek oktatása** az e-kapcsolattartásra való eredményes felkészülésük érdekében,

- **ügyfél-tájékoztatási és ügyfélkezelési feladatok**at látott el:
  - a bíróságok központi honlapján (www.birosag.hu) kialakította az **E-PER 2018 aloldalt,** mely részletes tájékoztatást tartalmaz a bírósággal történő elektronikus kapcsolattartásra vonatkozóan,
  - a bíróságokról, illetőleg az ügyfelektől érkező, az elektronikus kapcsolattartást érintő megkeresések, panaszok szakszerű és időszerű kivizsgálása érdekében **E-PER Helpdesk** folyamatos működését biztosítja.

- **E-PER kapcsolattartói hálózat** működtetése:
  - minden szervezeti egységből legalább 1 kapcsolattartó kijelölésre került
  - Kapcsolattartók főbb feladatai:
    - helyi képzések lebonyolítása, tudásmegosztás,
    - jogszabály-véleményezési feladatokban közreműködés,
    - helyi E-PER Helpdesk ellátása

V.8. Gondnokoltak Országos Nyilvántartásához kapcsolódó fejlesztések

A 16/2014. (III. 13.) KIM rendelet 2017. január 1-jei módosítására tekintettel 2017. I. félévében elkészültek a kérelmek benyújtásához szükséges nyomtatványok és kitöltési útmutatók, valamint a gyakorlati útmutató és újabb kérelem minta.
Az OBH a kérelmek elektronikus úton történő előterjesztéséhez saját fejlesztés keretében az informatikai rendszert, valamint az Elnöki Iktató Rendszert (EIR) úgy alakította át, hogy az az

elektronikus kérelmek fogadására, valamint az adatszolgáltatás kiadására alkalmas legyen. Az OBH a gondnokolti adatszolgáltatással kapcsolatos új információkat az állampolgárok számára az internetes felületen is aktualizálta, valamint újabb menüpontokkal (GYIK, aktuális hírek) egészítette ki.
A gondnokoltak nyilvántartásában 2017. év végén 55 056 ezer gondnokság alá helyezett személy bejegyzése található, előzetes jognyilatkozatot ugyan ezen időszak alatt 88 személy tett.
Az OBH kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a Nemzeti Választási Iroda (NVI) által – többek között – a gondnokoltak nyilvántartásában lévő, választójoggal nem rendelkező személyekből összeállított névjegyzéke pontos adatokat tartalmazzon. Ennek érdekében 2017. évben több nagyszabású adattisztítási intézkedést rendelt el a bíróságok számára. Az adattisztítás azon személyek ügyeire terjedt ki, amelyek az NVI nyilvántartásban szerepelnek, azonban a bírósági lajstromokban nem találhatóak.

Az adattisztítás eredménye lehetővé tette, hogy 2017. évben megvalósulhatott az OBH és az NVI közötti automatikus adatkapcsolat élesbe állítása. Az adatátadás és az éles migráció sikeresen lefutott, így a nyilvántartásba rögzített választójogot érintő változások már nem manuálisan, hanem automatikusan kerülnek átadásra az NVI nyilvántartásába.

V.9. Új elektronikus fejlesztések bevezetése a központi és helyi igazgatási tevékenységet érintően

2016. január 1-től az Elnöki Iratkezelő Rendszer (EIR) bevezetésre került valamennyi törvényszéken, továbbá az Egri Törvényszék, Fővárosi Törvényszék és Szekszárdi Törvényszék tekintetében járás- és kerületi bírósági, közigazgatási és munkaügyi bírósági szinten.

2017. január 1-től további kiterjesztés valósul meg, melynek eredményeként az EIR bevezetésre kerül valamennyi járásbíróságon, továbbá valamennyi közigazgatási és munkaügyi bíróságon.

Az EIR 2017. január 1-jei kiterjesztésére való felkészülés körében 2016. évben az alábbi központi intézkedések megtételére került sor:

- Központi képzés megtartása a kulcsfelhasználók részére – MIA, 2016. október 27- 28.
- Helyi oktatási feladatok lebonyolításának támogatása:
- Felhasználói jogosultság biztosítása az új EIR felhasználók (526 fő) részére.

VI. Országos programok

Az OBH elnökének célja a bíróságok szolgáltató jellegének erősítése, melyet a XXI. század igényeihez igazodva kell megvalósítani. Ezen cél elérését több országos program is szolgálja szinte az OBH felállításától kezdődően, amelyek az elmúlt évek alatt kiemelkedő, nemzetközi viszonylatban, országlátogatásokon, országvizsgálatokon is elismert eredményeket hoztak.

A központi igazgatás által a bíróságok szolgáltató jellegét erősítő országos programok célja, hogy a mindennapi jogalkalmazói feladatok között az olyan kiemelt jelentőségű területekre – mint az eljárásokban érintett kiskorú személyek és áldozatok jogalkalmazói kezelése, az alternatív vitarendezési eljárások alkalmazásának kiterjesztése, a bírósági szervezet munkájának bemutatása – nagyobb figyelmet irányítson, és az ügyfeleket jogtudatos eljárási

részvételhez segítse hozzá, és ezzel egyidejűleg, közvetlenül és közvetve, az ítélkezési munkát is jelentősen segítse.

Ezek az új megoldások 2015-től már az ország valamennyi törvényszékén és a legtöbb ítélőtáblán is megvalósultak. Cél az ügyfelek minél teljesebb körű kiszolgálása a bírósági szervezet iránti bizalom növelése érdekében.

Ilyen országos program keretében indult el a bírósági közvetítés, a Nyitott Bíróság, a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás, a tanúgondozás és áldozatvédelem országos programja.

Egyebekben a bíróságok folyamatos működésük során számos olyan megoldást, gyakorlatot, módszert, alkalmazást dolgoznak ki, amelyek hatékonyabb, időszerűbb, pontosabb munkavégzést vagy feladatmegoldást biztosítanak. Ezen megoldások az ún. jó gyakorlatok, melyek gyűjtése szintén országos program.

VI.1. Bírósági közvetítés

Az OBH elnökének célja a polgári és a közigazgatási perrendtartásban is szereplő alternatív vitarendezési eljárás, a bírósági közvetítés megerősítése mind a személyi állomány, mind a tárgyi feltételek tekintetében azért, hogy magas szakmai színvonalon, nemzetközi standardok szerint, folyamatosan elérhető szolgáltatást nyújthassanak a magyar bíróságok az ügyfelek számára. Ezt a közvetítői eljárás lefolytatására alkalmas helyiségekben időszerűen eljáró bírósági közvetítők tudják megvalósítani az ilyen feladatot ellátó nagyobb bíróságokon.

A bírósági közvetítés fejlődését, növekvő elfogadottságát, és a bíróságoknak a jogintézménnyel kapcsolatos munkáját mutatják be az alábbi adatok:

- 2014-ben 1.068 bírósági közvetítői ügyet fejeztek be a hazai bíróságokon, amelyekben 656 bírósági közvetítői eljárást folytattak le, és ezekből 363 zárult megállapodással. 2015-ben 1713 befejezett közvetítő ügyből 1099 eljárást folytattak le bírósági közvetítők és 495 megállapodás született. 2016-ban 1.664 befejezett közvetítői ügyből 919 bírósági közvetítői eljárást le is folytattak, amelyekben megállapodással 500 zárult.
  A 2017 évben befejezett 1758 bírósági közvetítői ügy több mint 55%-ában, összesen **975 bírósági eljárást folytattak le**, amelyekben országosan **540 megállapodást kötöttek**, ami 55,34 %-os megállapodási arány. A 2016-ban kötött megállapodások számához képest 8 %-os emelkedés tapasztalható.

- A jogintézmény bevezetésének 2012. év végi kezdetétől 2017. év végéig 3855 bírósági közvetítői eljárást folytattak le hazánkban bírósági közvetítők, amelyeknek több mint a felében, összesen 2013 eljárásban megállapodtak a felek.

- A kötelezések alapján lefolytatott eljárások száma is folyamatosan emelkedik (2015. évben 256 eljárás, 2016. évben 310 eljárás, 2017-ben 347 eljárás). A közvetítői ügyek számbeli növekedésével párhuzamosan a lefolytatott családjogi közvetői eljárások összes ügyhöz viszonyított aránya is emelkedést mutat: 2015-ben a bírósági közvetítői eljárások háromnegyede, 2016-ban 82 %-a, 2017-ben pedig 84 %-a zajlott családjogi perhez kapcsolódóan. A munkaügyi perekben lefolytatott közvetítői

eljárások száma is növekszik: 2015. évben 20, 2016. évben 28, míg 2017-ben számuk 36-ra emelkedett.

- 2017-ben 27 titkár és 7 bíró kapott kijelölést az OBH elnökétől a bírósági közvetítői tevékenység végzésére. Így **2017. december 31-én - a kijelölések megszűnésére való tekintettel - 70 kijelölt bíró és 94 bírósági titkár volt a bírósági rendszerben.** 2016. év végén az országban összesen 164 bírósági közvetítő rendelkezett bírósági közvetítői kijelöléssel (67 kijelölt bíró és 97 bírósági titkár).

Kiemelendő a bírák képzések útján történő érzékenyítése a jogintézmény iránt annak érdekében, hogy felismerjék alkalmazhatóságának lehetőségét, és tájékoztassák a feleket az eljárás igénybevételének lehetőségéről. 2017-ben két akkreditált képzésen összesen 30 fő, aminek eredményeképpen **2017. év végén összesen több mint 380 kiképzett személy lett a bírósági rendszerben.**

2017. decemberében immár második alkalommal szervezett nemzetközi részvételű konferenciát az OBH „A bírósági közvetítés tapasztalatai és továbbfejlesztésének lehetőségei" címmel. Első alkalommal, 2016 májusában „Közvetítés itthon és Európában" címmel zajlott a témában nemzetközi konferencia, amelyen bírósági közvetítők és koordinátorok hálózatának tagjai, valamint a társhatóságok meghívott képviselői, mindkét évben mintegy 130 fő vett részt. A 2016-os rendezvényen 6 magyar előadó mellett két német, egy belga és egy lengyel szakember tartott előadást, egy francia jogász pedig web-konferencia keretében jelentkezett be. 2017-ben egy szlovén és egy finn bíró, valamint egy osztrák és egy finn ügyvéd mediátor előadó tartott prezentációt három magyar előadás mellett, valamint a rendezvényen mediációs eset szimuláció került bemutatásra gazdasági ügyben. A résztvevők 4 workshop valamelyikében szereztek gyakorlati ismereteket.
Az OBH 2016-ban mintegy 29 millió forint összegű **pályázati összeggel** is támogatta a bírósági közvetítés infrastruktúrájának bíróságon belüli megteremtését és fejlesztését, amely összegből a többi közt bírósági közvetítői eljárások lefolytatására alkalmas helyiségeket alakítottak ki és újítottak fel, valamit felszerelték és berendezték azokat, így 2017. év végén összesen 77 közvetítésre is alkalmas helyiségben tudták fogadni az ügyfeleket a nagyobb bíróságokon.

Az országos program továbbra is igényli a szakemberképzést, a meglévő bírósági közvetítők továbbképzését, az írásbeli tájékoztató és segédanyagok, valamint a nemzetközi- és nemzeti tudásmegosztást.

VI.2. Nyitott Bíróság Program

Az ötödik teljes programévet zárta eredményesen az OBH által 2012-ben, a társadalmi felelősségvállalás jegyében, a felnövekvő generációk jogtudatos állampolgárrá válása és az igazságügyi pályaorientáció elősegítése érdekében életre hívott Nyitott Bíróság program.

Ennek keretében az érdeklődők, az őket érintő kérdésekről, azok jogi vonatkozásairól előadásokat hallgathatnak, lehetőség van tárgyalásokon történő részvételre, amit a bírósági jogalkalmazás jobb megértése érdekében előkészítő vagy feldolgozó óra egészíthet ki. A bíróság épületének meglátogatása során az igazságszolgáltatási munka kerül fókuszba. Ezek mellett egyre több esetben jelenik meg a programkínálatban a fiatalok által rendkívül kedvelt perszimuláció, amely egy fiktív eset, mese vagy irodalmi mű tárgyalási keretben történő feldolgozása, a hallgatók interaktív bevonásával.

2017-ben tovább emelkedett a rendezvények és a résztvevők száma. A 963 intézményből érkező 58 710 hallgató részvétele mellett szervezett, 2 326 program lebonyolításában 1 677 bíró, bírósági titkár, fogalmazó és igazságügyi alkalmazott működött közre. A bíróságok a megvalósítás során olyan – a szélesebb értelemben vett igazságszolgáltatásban érintett - hatóságokkal és szervezetekkel is együttműködnek, mint az ügyészség, a rendőrség vagy a kormányhivatalok.

A program fő célcsoportja folyamatosan bővült, a középiskolás korosztály mellett fokozatosan kiterjedve a felsőfokú – különösen jogász, vagy igazságügyi – képzésben részt vevőkre és az általános iskolák felsőbb évfolyamaira, de a közoktatáson kívül is jelen van, olyan sérülékeny csoportokat elérve, mint a fogyatékkal élők, nyugdíjasok, javítóintézetben élők vagy a jogalkalmazással határos területeken a szociális, egészségügyi szférában, gyermekvédelemben és oktatásban dolgozók.

A bíróságok a megvalósítás során nagy hangsúlyt helyeznek a célcsoportok igényeire, ekként a tartalomban szinte valamennyi jogterületet megjelenik, az érdeklődés középpontjában olyan témákkal, mint a fiatalkorúak felelőssége, jogai, az őket érintő vagy érdeklő kérdések, így az internet, a közösségi oldalak, a kábítószer, de kiterjed az érettségi ismeretek körébe tartozó olyan jogi vonatkozású témakörökre, mint a munkaszerződés megkötése, a munkavállalás, vagy az államszervezet felépítése is.

VI.3. Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program

Az OBH 2017-ben is kiemelten foglalkozott a gyermekek érdekeinek és jogainak magas fokú érvényesülésével az igazságszolgáltatásban.

Az OBH Gyermekközpontú Igazszolgáltatás elnevezésű országos programjának egyik legfontosabb célkitűzése a gyermekek érdekeinek érvényesítése a bírósági eljárásokban, másrészt, a kiskorúakat érintő ügyeket tárgyaló bírák folyamatos képzése.

Az OBH elnöke a gyermekmeghallgató szobák kialakítására 2013 szeptemberében pályázatot írt ki, amelynek eredményeképpen a bíróságokon új helyiségek kialakítása kezdődött meg, illetőleg folytatódott 2014. évében, összesen 32,5 millió forint támogatással. Jelenleg az ország mind a 20 törvényszéke rendelkezik gyermekmeghallgató helységgel.

A gyermekmeghallgató szobák száma 2017-ben 56, ezen felül a bíróságok több helyiséget kombinált szobaként használnak (például tanúváró és gyermekmeghallgató szoba, közvetítői szoba és gyermekmeghallgató szoba).

2017-ben polgári ügyekben 109 alkalommal, míg büntető ügyekben 832 alkalommal került sor a gyermekmeghallgató szobák használatára.

2017-ben 520 családjogot tárgyaló bíró vett részt a gyermekközpontú igazságszolgáltatás munkacsoport által szervezett kötelező családjogi képzésen, amely két nap szakmai és két nap érzékenyítő képzésből áll.

A Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás munkacsoport kidolgozta a fiatalkorúak büntető ügyeit tárgyaló bírák pilot képzését is, amelynek megvalósítására 2017-ben a Fővárosi

Törvényszék területén került sor. A pilot képzésen 60 kijelölt fiatalkorúak ügyeit tárgyaló büntető bíró vett részt.

2017 októberében szerveztük meg a gyermekközpontú igazságszolgáltatás koordinátorainak első értekezletét.

2017 novemberében a gyermekek sérelmére elkövetett on-line bűncselekmények és a gyermekek jogai témakörökben az OBH országos gyermekközpontú igazságszolgáltatás konferenciát rendezett a MIA-n.

VI.4. Tanúgondozás és áldozatvédelem

Az OBH elnöke által meghatározott egyik stratégiai cél a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése, ehhez kapcsolódóan a 2013. évtől az OBH külön országos programként foglalkozik a tanúgondozással, melynek legfontosabb célja a tanúzási kötelezettség teljesítésének elősegítése. Ez az országos program egészült ki 2015-től az áldozatvédelemmel arra tekintettel, hogy a bűncselekmények áldozatai szinte kivétel nélkül tanúként kerülnek az eljárásokban kihallgatásra.

Az információ hiánya, az ismeretlen félelmet kelt az ügyfelekben, így az országos program arra fókuszál, hogy biztosítsuk a tanúk részére a széleskörű és könnyen érthető tájékoztatást eljárási jogaikról, lehetőségeikről, elősegítsük az eljárásban a jogaik, így az áldozati jogok érvényesülését is – a pártatlanság és elfogulatlanság sérelme nélkül –, illetve támogassuk azt, hogy félelem nélkül tegyenek vallomást.

A tanúkkal való érzékeny bánásmód megnyilvánul abban, hogy lehetőség szerint a bíróságok biztosítják a tanúk részére a vádlottól, az eljárás más résztvevőitől elkülönített helyen várakozást és kihallgatást, illetve a szervezet segítséget nyújt a tanúzási kötelezettség teljesítéséhez azzal is, hogy a lehető legszélesebb körben, így az idézéseken, a honlapokon, ügyfél-tájékoztatókon, plakátokon, a sajtó útján és a közösségi oldalakon is törekszik a közérthető és pontos tájékoztatásra.

A tanúgondozók száma évről évre dinamikusan növekszik: 2016-ban 241 fő tevékenykedett, majd számuk 2017-ben már elérte a 286 főt. A tanúgondozókhoz telefonos, személyes és e-mail útján érkező megkeresések száma is növekszik, a 2016. évben 14 925 megkeresést regisztráltunk, ez a szám 2017-ben 21 090 volt.
A bírósági szervezet kialakított tanúszobákat, tanúvárókat, illetve a bírósági közvetítésre, gyermekmeghallgatásra létrehozott helyiségek ezen feladat ellátását is szolgálják. 2016-ban 18 törvényszék területén 51 bíróságon volt biztosított a tanúk részére az elkülönített várakoztatás lehetősége, míg 2017-ben ez a szám – a tanúszobákon kívül a kombinált használatú helyiségeket is figyelembe véve – 67-re emelkedett.

Az OBH és a bíróságok számára országos és regionális szinten is kiemelt feladat a bírósági dolgozók képzése és érzékenyítése. Legfontosabb cél, hogy munkánk során felismerjük az áldozatokat - eljárási pozíciójuktól függetlenül, kellő érzékenységgel forduljunk feléjük, hiszen ezzel lesz elkerülhető ismételt áldozattá válásuk, ugyanakkor hangsúlyos az is, hogy mindezt a pártatlanság és az elfogulatlanság követelményének megtartásával tegyük.

2017-ben az áldozatvédelem területén nagy hangsúlyt fektettünk a kollégák érzékenyítő képzéseinek szervezése mellett annak a tájékoztatási hálónak a kiépítésére is, melynek segítségével a bírósági dolgozók az áldozatok felismerését követően ahhoz a hatósághoz irányíthatják őket, ahol egyedi, személyre szabott és szakszerű segítségben részesülhetnek.

VI.6. Jó gyakorlatok

Az OBH a jó gyakorlatok gyűjtését, elemzését, országos megosztását kiemelt feladatának tekinti, ezért a bíróságok központi intranetes oldalán külön menüpontot működtet, amely lehetőséget teremt arra, hogy az egyes bíróságok, valamint az OBH által kidolgozott jó gyakorlatok gyorsan és egyszerűen minden érintett számára elérhetővé váljanak.

A terület fontosságát jelzi, hogy a jó gyakorlatok katalógusát az Igazgatási szabályzat országos programmá emelte. Ennek alapját az ún. ÁROP pályázatokban elért eredmények teremtették meg.

Az OBH 2015-től rendez jó gyakorlat börzéket, amely rendezvényeken a bíróságok számára lehetőség nyílt bemutatni saját, és megismerni a többi bíróság jó megoldásait, módszereit.

Újdonság, hogy az immár hagyománnyá váló börzék 2017-ben már tematikus jelleggel kerültek megrendezésre, azaz a bíróságok egy-egy nagyobb témára vonatkozóan mutatták be a saját gyakorlataikat, majd ezt követően workshop keretében tárgyalták meg a témára vonatkozó aktuális kérdéseket.

2017. július 3-4. napjain Kecskeméten a munkateher-mérésre fókuszálva tartott jó gyakorlat börzét a hivatal. A kialakult törvényszéki megoldások megismerését követően igazgatási vezetők által koordinált beszélgetéseken vitatták meg a résztvevők a munkateher fogalmát, a munkateher mérés célját, felhasználhatóságát, a bírói és bírósági titkári munkateher lényegét, és a munkateher-mérés kérdéseit, illetve a súlyszámmal összefüggő kérdéseket.

Az OBH a rendezvényen elhangzottakat, illetve az ott született eredményeket a munkateher-méréssel kapcsolatos további munkája során hasznosítja.

A közös munka eredményeit felhasználva az OBH az év végén elkezdte az egységes szempontoknak megfelelő ügyfélkapcsolatok kialakítását, valamint az összehasonlítható ügyfél-elégedettség mérést biztosító központi szabályozó-alkotási munkát.

A jó gyakorlat börzék 2018-ban is folytatódni fognak.

VI.5. Ügyfélkapcsolatok

Az OBH elnökének egyik stratégiai célja a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése, az állampolgárok információszerzésének megkönnyítése. E cél megvalósítását szolgálják az ügyfélcentrumok, az ügyfelek részére szóló bírósági tájékoztató anyagok, valamint az ügyfél-elégedettség mérés.

Az ügyfelekkel történő kapcsolattartás egyik helyszíne az ügyfélcentrum, amely biztosítja az állampolgárok számára a gyors és modern, elektronikus megoldásokon alapuló ügyintézést, továbbá azt, hogy kulturált körülmények között tanulmányozhassák az ügyiratokat, vagy kapjanak felvilágosítást. Az ügyintézés hatékonysága érdekében 2013 óta ügyfélcentrumok

kialakítása kezdődött az országban, elsők között a Budapest Környéki és a Fővárosi Törvényszéken. 2015-ben az OBH és a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (MOME) együttműködési megállapodása keretében a MOME munkatársai megkezdték az egységes arculati terv kidolgozását. 2016. júniusában az Arculati Kézikönyv egy-egy példánya a bíróságok részére megküldésre került. Az ügyfélközpontok megvalósítására 2016. október végén az OBH Műszaki Főosztálya a 2016. évi Jablonszky Ferenc Program keretében meghirdette az „Egységes megjelenésű ügyfélközpontok kialakítása 2016." c. kétfordulós pályázatot. 2017-ben az OBH tervezési keretszerződést kötött a létrehozandó ügyfélcentrumok helyszínei tekintetében, továbbá az év végén az első kettő kialakítandó ügyfélcentrum kivitelezési szerződése is aláírásra került, míg a konkrét ügyfélcentrumok átadása 2018-ban történik majd meg.

Fentieken túlmenően az OBH 2017-ben 2 többnapos workshopot is szervezett a bíróságok képviselőinek részvételével, melynek témája az ügyfélcentrumokban zajló munkafolyamatok és az ügyfélkapcsolatok voltak.

A bíróságokon 2013-ban kezdődött el az ügyfél-elégedettség mérése, azt a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárásról szóló 10/2012. (VI. 15.) OBH utasítás 13. § (2) bekezdése tette lehetővé. Emellett az ÁROP Szervezetfejlesztési Program választható témaköre volt az ügyfél-elégedettség mérés és „ügyfélcharta" bevezetése a bíróságokon.

Az ügyfélkapcsolat fontos része az ügyfél-elégedettség mérés, melynek lényege, hogy az igazságszolgáltatásban részt vevő ügyfelektől visszajelzést kaphasson a bírósági szervezet arról, hogy mennyire elégedettek a bíróságok működésével (például a kezelő irodán dolgozók felkészültségével, az akadálymentesítéssel, a bíróság épületének állapotával). A cél az, hogy az eddigi, összességében pozitív visszajelzések segítségével minél inkább ügyfélbaráttá váljon az igazságszolgáltatás, de a kérdőív ne tartalmazzon a bírói munka minősítésére vonatkozó kérdést.

A fenti cél minél eredményesebb elérése érdekében az OBH a 2017. november 8-9. napjain megrendezett jó gyakorlat börze középpontjába az ügyfélkapcsolatokat állította. A rendezvényen az ügyfélcentrumok és az ügyfélkapcsolatok területén szerzett, hatékonyabb munkavégzést szolgáló jó gyakorlatokat mutatták be a bíróságok, majd workshop keretében, interaktív munka során alkották meg a bírósági ügyfélkarta és ügyfél-elégedettségi kérdőív alapjait.

A közös munka eredményeit felhasználva az OBH az év végén elkezdte az egységes szempontoknak megfelelő ügyfélkapcsolatok kialakítását, valamint az összehasonlítható ügyfél-elégedettség mérést biztosító központi szabályozó-alkotási munkát.

Az országosan egységes alapú ügyfél-elégedettség mérés eredményei a jövőben segíthetik a bírósági szolgáltatások központi szintű fejlesztéseinek meghatározását.

VII. Az Országos Bírósági Hivatal európai uniós forrásokból finanszírozott projektjei

A bíróságok egyszerű és kényelmes elérhetősége olyan kívánalom, amely jogosan merül fel az állampolgárokban. Annak érdekében, hogy mindenki gyorsan és hatékonyan tájékozódhasson bírósági ügyeinek állásáról, az OBH a 2014. évben lezárult, európai uniós

forrásokból finanszírozott projektjeinek eredményeként 2015. évtől korszerű, elektronikus megoldásokat tett elérhetővé az állampolgárok számára.

A projektekkel megvalósuló fejlesztések egyben segítik a bírák időszerű ítélkezését és az informatikai alkalmazások által lehetővé tett mértékben enyhítik az adminisztratív terheket.

Az Országos Bírósági Hivatalban 2014-ben egyidejűleg **három európai uniós forrásból finanszírozott projekt (EKOP 1.1.16. "Üzenő" projekt, az EKOP 2.1.22. "Levelező" projekt és az EKOP 2.A.2. "Hírvivő" projekt)** megvalósítása volt folyamatban, melyek 2014. év végére lezárultak. A **projekt keretében megvalósult 2015. évben bevezetett alábbi informatikai fejlesztések üzemeltetése 2017. évben is problémamentesen zajlott:**

- a **munkateher-mérés alapjait megteremtő súlyszám intézménye**:
  - a kialakított alkalmazás előre rögzített szempontok szerint lehetővé teszi az egyes ügyek eltérő nehézségének mérését,

- **e-panaszügyintézés:**
  - az ügyfelek igazgatási panaszaikat a nap 24 órájában, a hét minden napján elektronikus úton is benyújthatják,
  - a tárgyidőszakban **916 alkalommal** éltek e lehetőséggel az ügyfelek.

- **pertartam-kalkulátor alkalmazás**
  - egy online szolgáltatás, melynek segítségével az állampolgárok megtekinthetik, hogy egyes ügytípusokat adott bíróság átlagosan mennyi idő alatt intéz el. (Az alkalmazás a bíróságok statisztikai alapú ügyforgalmi és ügybefejezési adataira támaszkodva adott ügytípus vonatkozásában számítja ki a várható pertartamot az érintett bíróságon)
  - a tárgyidőszakban **1.397 alkalommal kalkuláltak** az alkalmazás segítségével.

- **Bírósági Elektronikus Tájékoztató és Figyelmeztető Rendszer (BETFR)**
  - a regisztráló ügyfelek, jogi képviselők betekinthetnek az ügy alapadataiba, SMS és e-mail üzenetben tájékoztatást kaphatnak a fontosabb eljárási cselekményekről:
  - az alkalmazás keretében 2017. évben
    - regisztráló felhasználók száma: **975 db**
    - regisztrációval érintett ügyek száma: **495 db,**
    - az SMS és e-mail üzenetek küldésére feliratkozott felhasználók száma: **311 db,**
    - felhasználók részére kiküldött SMS és e-mail üzenetek száma: **1.038 db**

- **Bírói Határidő Értesítő Szolgáltatás**
  - az egyes ügyeket érintő legfontosabb határidők közeledtéről automatikus figyelmeztetéseket küld a bírák és igazságügyi alkalmazottak részére, ezzel segítve az igazságszolgáltatásban végzett munka időszerűségét.

- **Automatikus adatlap-kitöltés funkció**
    - a szükséges statisztikai adatlapok tartalmának zömét automatikusan generálja le a már korábban bevitt adatokból, ezzel jelentősen megkönnyítve a bíróságok munkáját, egyben csökkentve a gépelési hibák, elütések valószínűségét.

Az OBH-ban 2017. május 02. napjától megkezdődött **„A bírósági igazgatás további elektronizálása (Digitális Bíróság)" című, KÖFOP-1.0.0.-VEKOP-15-2017-00052 azonosító számú projekt** megvalósítása.

A projekt átfogó célja a bürokráciacsökkentés. A megvalósuló fejlesztések eredményeként az ügyfelek gyorsabban és kisebb költséggel intézhetik ügyeiket. A bíróságokon pedig csökkennek az adminisztratív terhek, így hatékonyabb munkavégzés biztosítható.

A projekt keretében megvalósuló fejlesztések három fő területet érintenek.

Az első terület a bírósági határozatok közzétételének és anonimizálásának fejlesztése, mely a Bírósági Határozatok Gyűjteménye keresőmotorja, valamint a bírósági határozatok anonimizálását biztosító program továbbfejlesztését foglalja magában.

A második a bírósági eljárások iratainak elektronizálása (E-Akta) és a bírósági periratok elektronikus betekintésének biztosítása, mely fejlesztések a bírósági akta valamennyi iratának elektronizálását, a periratok bírák általi elektronikus elérhetőségének biztosítását, valamint az ügyfelek számára a tértől és időtől független online iratbetekintés megvalósulását eredményezik majd.

A harmadik fejlesztési terület a bírósági szakrendszerek és a Központi Kormányzati Szolgáltatás Busz (KKSZB) közötti kapcsolat megteremtése, mely az elektronikusan elérhető közhiteles nyilvántartások bírósági szakrendszerekkel való online összekapcsolását jelenti.

A tárgyalótermi kép- és hangrögzítés, valamint távmeghallgatás országos szintű bevezetése – mint távlati cél – megvalósításának részeként az OBH csatlakozott a NISZ Zrt. **„Elektronikus megoldás az eltérő földrajzi helyszíneken történő közigazgatási ügyintézés munkaszervezésének és kommunikációjának fejlesztésére" („VIKI") című projekt**jéhez. A „VIKI" projektben előre egyeztetett helyszíneken, ill. igény szerint mobil munkaállomásokon távmeghallgatásra alkalmas végpontok kerülnek kialakításra.
Az OBH közreműködik a tervezett bírósági végpontok felmérésében, előkészítésében, így már előzetesen kijelölte az első körben kiépítendő 72 db bírósági végpont helyszínét. A tárgyalótermek átalakításának költségvetése elkészült, a központi egység közbeszerzési eljárása lezárult, a VIKI pilot helyszín kialakításra került a Fővárosi Törvényszéken.
Az eszközök a távmeghallgatás lebonyolítását, védett személy meghallgatását, videokonferencia lebonyolítását teszik lehetővé. A rendszer hozzájárul az ügyintézési idő csökkentéséhez, a bíróságok és az állampolgárok utazásra fordított idejének és költségeinek csökkentéséhez, illetve könnyebbé válik a bíróságok egymás közötti kapcsolattartása is.

A Bíróságok fejezet 2017. évi költségvetési előirányzatainak felhasználása

Az Országgyűlés a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvényben a VI. Bíróságok fejezet részére az alábbiakban ismertetett előirányzatokat fogadta el:

1.1. Támogatás	96.845,2 millió Ft
1.2. Bevétel	2.258,0 millió Ft
1.3. Kiadás	99.103,2 millió Ft

Bíróságok fejezet 2017. évi költségvetési előirányzatainak változása

millió forintban egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	*Kiadásból személyi juttatás*	Létszám
2016. évi XC. törvény szerinti előirányzat	**99 103,2**	**2 258,0**	**96 845,2**	**60 407,6**	**10 761,0**
Módosítások jogcímenként					
Minimálbér és garantált bérminimum emelésre kapott előirányzati többlet	618,7	0,0	618,7	502,9	
Az NGM/8809/5/5027. számú határozata alapján 2017. évi kompenzációra kapott előirányzati többlet	168,0	0,0	168,0	136,6	
Az ügyészségi és igazságügyi alkalmazottak illetményrendszerének változásából adódó többlettámogatás	7 326,2	0,0	7 326,2	5 955,4	
1766/2017 (XI. 7.) Korm. határozat értelmében Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságok felállítása-többlettámogatás	297,0	0,0	297,0	241,4	
1601/2017. (VIII. 31.) Korm. határozat értelmében a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásához kapcsolódó háromszor 9 db álláshely létesítés	161,1	0,0	161,1	0,0	
1464/2017 (VII. 25.) Korm. határozat a 2017. évi honvédelmi-igazgatási feladatok végrehajtásához szükséges költségvetési többlet	2,0	0,0	2,0	0,0	
Bevételi többlet	4 734,3	4 734,3	0,0	590,3	
Előirányzat maradvány igénybevétele	13 323,4	13 323,4	0,0	0,0	
Költségvetési támogatás	0,0	0,0	0,0	1 811,5	
2017. évi módosított előirányzat	**125 733,9**	**20 315,7**	**105 418,2**	**69 645,7**	**10 761,0**

Az előirányzatok és azok teljesítésének alakulása:

Megnevezés	2016. évi tény	2017. évi eredeti előirányzat	2017. évi törvényi módosított előirányzat	2017. évi módosított előirányzat	2017. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					%-ban	
Kiadás	108 868,1	99 103,2	99 103,2	125 733,9	113 471,2	104,2	90,2
ebből: személyi juttatás	56 432,2	60 407,6	60 407,6	69 645,7	68 274,9	121,0	98,0
Bevétel	8 724,7	2 258,0	2 258,0	6 992,3	6 992,2	80,1	100,0
Támogatás	92 241,0	96 845,2	96 845,2	105 418,2	105 418,2	114,3	100,0
Költségvetési maradvány	21 225,9	-	13 323,4	13 323,4	13 323,4	62,8	100,0
Létszám (fő)	10 741,0	10 761,0			10 761,0		

A kiadások (személyi juttatások) 2017. évi módosított előirányzat-növekedése nagyrészt az ügyészségi és igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló törvény 2017. szeptember 1. napjától hatályos, de január 1-ig visszamenőlegesen alkalmazandó változásából adódik.
A kiadás növekedése központi költségvetés terhére finanszírozott, amelynek összege megjelenik a támogatás soron.
A bevétel növekedés 2016. évhez viszonyítva a fejezeti kezelésű előirányzatok igazságszolgáltatás beruházásai törvényi sor maradványából az intézményeknek kifizetett felhalmozási célú támogatásokból adódik.

2.1. *1. cím Bíróságok*

Az *1.cím Bíróságok* 2017. évi költségvetési előirányzatainak változása

millió forintban egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	*Kiadásból személyi juttatás*	Létszám
2016. évi XC. törvény szerinti előirányzat	**91 193,6**	**2 066,0**	**89 127,6**	**56 479,8**	**10 462,0**
Módosítások jogcímenként *					
Minimálbér és garantált bérminimum emelésre kapott előirányzati többlet	615,9		615,9	500,6	
Az NGM/8809/5/5027. számú határozata alapján 2017. évi kompenzációra kapott előirányzati többlet	163,0		163,0	132,5	
Az ügyészségi és igazságügyi alkalmazottak illetményrendszerének változásából adódó többlettámogatás	7 173,0		7 173,0	5 829,9	
1766/2017 (XI. 7.) Korm. határozat értelmében Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságok felállítása-többlettámogatás	297,0		297,0	241,4	

1601/2017. (VIII. 31.) Korm. határozat értelmében a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásához kapcsolódó háromszor 9 db álláshely létesítés	161,1		161,1	0,0	
1464/2017 (VII. 25.) Korm. határozat a 2017. évi honvédelmi-igazgatási feladatok végrehajtásához szükséges költségvetési többlet	2,0		2,0	0,0	
Bevételi többlet	4 680,7	4 680,7		607,5	
Előirányzat maradvány igénybevétele	6 222,0	6 222,0			
Átcsoportosítás fejezeti kezelésű előirányzatról	3 266,8		3 266,8	3 266,8	
2017. évi módosított előirányzat	**113 775,1**	**12 968,7**	**100 806,4**	**67 058,5**	**10 462,0**

Az *1. cím Bíróságok* 2017. évi előirányzatai és azok teljesítésének alakulása:

Megnevezés	2016. évi tény	2017. évi eredeti előirányzat	2017. évi törvényi módosított előirányzat	2017. évi módosított előirányzat	2017. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					%-ban	
Kiadás	90 904,6	91 193,6	91 193,6	113 775,1	105 940,7	116,5	93,1
ebből: személyi juttatás	54 249,9	56 479,8	56 479,8	67 058,6	65 750,4	121,2	98,0
Bevétel	5 864,4	2 066,0	2 066,0	6 746,7	6 746,7	115,0	100,0
Támogatás	84 955,8	89 127,6	89 127,6	100 806,4	100 806,4	118,7	100,0
Költségvetési maradvány	6 306,4	–	6 222,0	6 222,0	6 222,0	98,7	100,0
Létszám (fő)	10 451,0	10 462,0			10 462,0		

2.1.1. A költségvetési támogatás

A költségvetési támogatás az eredeti előirányzathoz képest **11.678,8 millió forinttal** nőtt. A növekedés a garantált bérminimum és minimálbér-növekedésből, a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2017. évi kompenzációjából, az ügyészségi és igazságügyi alkalmazottak illetményrendszerének változásából, a 1601/2017. (VIII. 31.) számú és 1464/2017. (VII. 25.) számú Kormányhatározat alapján, valamint a 2017. évi honvédelmi igazgatási feladatok finanszírozására biztosított előirányzatból származik.

2.1.2. A saját bevételek teljesítése és a 2016. évi előirányzat-maradványok felhasználása összesen **12.968,7 millió Ft**

ebből:

- működési célú tám. államháztartáson belülről 879,5 millió Ft
- felhalmozási célú tám. államháztartáson belülről 2.704,0 millió Ft
- közhatalmi bevétel 2.717,3 millió Ft
- működési bevétel 332,9 millió Ft
- felhalmozási bevétel 30,2 millió Ft
- felhalmozási célú átvett pénzeszköz 82,8 millió Ft
- előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele 6.222,0 millió Ft

2.1.3. A kiadási előirányzat teljesítése 105.940,7 millió Ft

A kiadási előirányzat teljesítése kiemelt előirányzatonként:

– személyi juttatások	65.750,4 millió Ft
– munkaadókat terhelő járulékok és a szoc. hozzájárulási adó	15.394,7 millió Ft
– dologi kiadások	15.255,3 millió Ft
– ellátottak pénzbeli juttatásai	14,5 millió Ft
– egyéb működési célú kiadások	2.672,4 millió Ft
– felhalmozási kiadások	6.819,3 millió Ft
– egyéb felhalmozási célú kiadások	34,1 millió Ft

2.1.3.1. Személyi juttatások

A személyi juttatások a legnagyobb részarányt képviselő kiemelt előirányzat a kiadásokon belül. A 2017. évi eredeti előirányzat (56.479,8 millió forint) fedezetet nyújtott a foglalkoztatottak személyi juttatásai között a munkavállalókat alanyi jogon megillető a Bjt.-ben és az Iasz.-ban előírt kötelezettségekre, valamint a külső személyi juttatások körébe tartozó kifizetésekre. Év közben az ügyészségi és igazságügyi alkalmazottak illetményrendszerére vonatkozó jogszabályi változásából eredően 5 829,9 millió forint, míg a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságok felállításához kapcsolódóan 241,4 millió forint került kormányzati hatáskörben biztosításra.

A személyi juttatásokra felhasznált összeg 65.750,4 millió forint, amely az **összes kiadás 62,1 %-át képezi.**

A személyi juttatásokon belül a foglalkoztatottak személyi juttatásaira teljesített kiadás **65.564,3 millió** forint, amely tartalmazza a Bjt. és az Iasz. alapján kifizetendő illetmények, a jogszabályi változásból eredő többletek, a kötelező előresorolások összegét, a készenléti, az ügyeleti, a helyettesítési díj, a túlóra, a jubileumi jutalom, a napidíj, a közlekedési költségtérítés és a cafeteria rendszer keretén belül a személyhez kapcsolódó költségtérítéseket.

A **külső személyi juttatásokra kifizetett összeg 1.186,1 millió** forint, amely különösen az ítélkezésben, illetve a bírói eljárásban közreműködő ülnökök, szakértők, tanúk, a képzésben részt vevők megbízási díja, a felmentési idejét töltő munkavállalók részére a munka alóli tényleges felmentési időre kifizetett felmentési illetmény összegét tartalmazza.

2.1.3.2. A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó

A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó címen az eredeti előirányzat 14.408,6 millió forint, a teljesített előirányzat 15.394,7 millió forint. A különbözet az ügyészségi és igazságügyi alkalmazottak illetményrendszerének változásából ered, finanszírozása központi költségvetésből történt.

2.1.3.3. Dologi kiadások

A dologi kiadások eredeti előirányzata 16.293,7 millió forint, amely a saját bevételi többletek összegével, az előirányzat-maradvány igénybevételével és a kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítással 16.562,7 millió forintra növekedett, az előirányzat változás +2.669,0 millió forint.

A teljesítés 15.255,3 millió forint, amely a módosított előirányzatnak 92,1 %-a. A módosított előirányzat és teljesítés közötti különbözet értéke 1.307,4 millió forint összegben maradványként fordul át a 2018. évre, amely teljes egészében kötelezettségvállalással terhelt, ezen fennmaradó összeg nagyobb részéből a 2017. évet érintő, igazságszolgáltatásban

közreműködők számlái kerültek kifizetésre. A bírósági eljárásokkal összefüggő kiadások maradéktalanul kifizetésre kerültek, figyelemmel a racionális és költséghatékony gazdálkodásra.

2.1.3.4. Felhalmozási kiadások

millió forintban egy tizedessel

Megnevezés	2017. évi előirányzat		2017. évi teljesítés
	eredeti	módosított	
Beruházás	3.730,5	7.931,8	4.379,0
Felújítás	266,0	3.053,4	2.440,3
Felhalmozási kiadások összesen	**3.996,5**	**10.985,2**	**6.819,3**

Az eredeti előirányzat évközben 6.988,7 millió forinttal növekedett. Ennek fedezete az előző évi intézményi maradványok felhasználása, a fejezeti kezelésű előirányzatokból átcsoportosított igazságszolgáltatás beruházási előirányzat előző évi előirányzat-maradványa és a kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítása.

Az **beruházások előirányzati sor** teljesítése 4.379,0 millió forint, melyből többek között magába foglalja az alábbiakat:

- Gödöllő Járásbíróság teljes körű rekonstrukciójának I. üteme
- Egri Törvényszék épületének teljes körű rekonstrukciója
- Szigetszentmiklósi Járásbíróság új épület-beruházás záró üteme,
- bírósági épületek energetikai korszerűsítésének kiadásait.

A **felújítási előirányzatok** teljesítése 2.440,3 millió forint.

2.1.3.5. Egyéb működési célú kiadások

A sorra eredeti előirányzat tervezése nem történt, a módosított előirányzat összege 2.672,5 millió forint, mely szinte teljes egészében teljesült a 467/2016 (XII.23). számú Kormányrendelet alapján a járulék-csökkenésből eredő megtakarítás befizetéséből adódóan.

2.1.4. A 2017. évi előirányzat-maradvány alakulása:

A cím 2017. évi jóváhagyandó előirányzat-maradványa **7.834.4 millió** forint, amelyből 7.830,1 millió forint kötelezettségvállalással terhelt.(A kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány összege 4,3 millió forint az 1. Cím tekintetében, melynek beutalása a Központi Maradvány-elszámolási Alap számlájára megtörtént a 426/2017 (XII.19) Kormányrendelet alapján.)

2.1.5. Az *1. cím Bíróságok* 2017. évi összevont mérlegfőösszegének értéke 87.703,3 millió forint, mely az előző évi értéket 4,0 %-kal haladta meg. A saját tőke mérleg értéke 52.331,1 millió forint.

Az adott kölcsönök állományában a bírák és igazságügyi alkalmazottak részére nyújtott lakáscélú támogatás szerepel, év végi állománya 34,1 millió forint. A lakásvásárlási és korszerűsítési kölcsön kérelmekre 2017. évben 33,7 millió forint folyósítása történt, melynek forrását a befolyó törlesztő részletek biztosították.

2.2. *2. cím Kúria*

A *2. cím Kúria* 2017. évi költségvetési előirányzatainak változása

millió forintban egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	*Kiadásból személyi juttatás*	Létszám
2016. évi XC. törvény szerinti előirányzat	**3 264,7**	**192,0**	**3 072,7**	**2 365,9**	**299,0**
Módosítások jogcímenként					
Minimálbér és garantált bérminimum emelésre kapott előirányzati többlet	2,8		2,8	2,3	
Az NGM/8809/5/5027. számú határozata alapján 2017. évi kompenzációra kapott előirányzati többlet	5,0		5,0	4,1	
Az ügyészségi és igazságügyi alkalmazottak illetményrendszerének változásából adódó többlettámogatás	153,2		153,2	125,5	
Bevételi többlet	53,5	53,5		-17,2	
Előirányzat maradvány igénybevétele	143,9	143,9			
Átcsoportosítás fejezeti kezelésű előirányzatról	177,1		177,1	91,6	
2017. évi módosított előirányzat	**3 800,2**	**389,4**	**3 410,8**	**2 572,2**	**299,0**

A 2. *cím Kúria* 2017. évi előirányzatai és azok teljesítésének alakulása:

Megnevezés	2016. évi tény	2017. évi eredeti előirányzat	2017. évi törvényi módosított előirányzat	2017. évi módosított előirányzat	2017. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					%-ban	
Kiadás	3 169,6	3 264,7	3 264,7	3 800,2	3 607,1	113,8	94,9
ebből: személyi juttatás	2 180,7	2 365,9	2 365,9	2 572,2	2 509,6	115,1	97,6
Bevétel	236,6	192,0	192,0	245,5	245,5	103,8	100,0
Támogatás	2 940,6	3 072,7	3 072,7	3 410,8	3 410,8	116,0	100,0
Költségvetési maradvány	136,3	–	143,9	143,9	143,9	105,6	100,0
Létszám (fő)	290,0	299,0			299,0		

2.2.1. A **költségvetési támogatás**

A költségvetési támogatás az eredeti előirányzathoz képest **338,1 millió forinttal** nőtt. A növekedés a garantált bérminimum és minimálbér-növekedésre, a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2017. évi kompenzációjára, az ügyészségi és igazságügyi alkalmazottak illetményrendszerének változásából eredő többletre biztosított előirányzatból származik.

2.2.2. A **saját bevételek teljesítése** és a 2016. évi előirányzat-maradványok felhasználása összesen **389,4 millió Ft**

ebből:

- működési bevétel	239,9 millió Ft
- felhalmozási bevétel	0,8 millió Ft
- működési célú átvett pénzeszköz	4,8 millió Ft
- előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele	143,9 millió Ft

A tervezett kiadások fedezetét az előző évekhez hasonlóan nagyobb részt a költségvetési támogatás biztosította (95,9%). 2017. évben a Kúriának 47,9 millió Ft működési bevételi többlete keletkezett. A Kúria kiszámlázott intézményi működési bevételeinek túlnyomó része a Legfőbb Ügyészség és a Fővárosi Ítélőtábla közös épületben történő elhelyezéséhez kapcsolódó bevételből származik, mely továbbszámlázásból származó bevételi többlet a dologi kiadásoknál előzetesen megfinanszírozott közüzemi-, és épületüzemeltetési költségek fedezete.

2017. évben 0,8 millió forint felhalmozási bevétel keletkezett egyéb tárgyi eszköz értékesítésből, intézményi hatáskörben 4,8 millió forint került módosításra.
Összességében 53,5 millió forint bevételi többlet realizálódott.

2.2.3. A <u>kiadási előirányzat teljesítése 3.607,1 millió Ft</u>

A kiadási előirányzat teljesítése kiemelt előirányzatonként:

- személyi juttatások	2.509,6millió Ft
- munkaadókat terhelő járulékok és a szoc. hozzájárulási adó	580,3 millió Ft
- dologi kiadások	249,0 millió Ft
- egyéb működési célú kiadások	105,3millió Ft.
- felhalmozási kiadások	162,9 millió Ft

2.2.3.1. Személyi juttatások

A személyi juttatások a legnagyobb részarányt képviselő kiemelt előirányzat a kiadásokon belül. A 2017. évi eredeti előirányzat (2.365,9 millió forint) fedezetet nyújtott a foglalkoztatottak személyi juttatásai között a munkavállalókat alanyi jogon megillető a Bjt.-ben és az Iasz.-ban előírt kötelezettségekre, valamint a külső személyi juttatások körébe tartozó kifizetésekre. Év közben az ügyészségi és igazságügyi alkalmazottak illetményrendszerére vonatkozó jogszabályi változásából eredően 125,5 millió forint került kormányzati hatáskörben biztosításra.

A személyi juttatásokra felhasznált összeg 2.509,6 millió forint, amely az **összes kiadás 69,6 %-át képezi.**

A foglalkoztatottak személyi juttatásaira teljesített kiadás **2.429,8 millió** forint, amely tartalmazza a Bjt. és az Iasz. alapján kifizetendő illetmények, kötelező előresorolások összegét, a készenléti, az ügyeleti, a helyettesítési díjakat, a túlóra, a jubileumi jutalom, a napidíj, a közlekedési költségtérítés és a cafetéria rendszer keretén belül a személyhez kapcsolódó költségtérítéseket.

A **külső személyi juttatásokra kifizetett összeg 79,8 millió** forint, amely különösen az ítélkezésben, illetve a bírói eljárásban közreműködő szakértők, az oktatásban részt vevők megbízási díját, valamint a reprezentációs kiadások összegét tartalmazza.

2.2.3.2. A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó

A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó címen az eredeti előirányzat 605,1 millió forint, a teljesített előirányzat 580,3 millió forint. Év közben kormányzati, irányító szervi, illetve intézményi hatáskörben egyenlegében 19,6 millió forint előirányzat növekedésre került sor.

2.2.3.3. Dologi kiadások

A dologi kiadások fedezetére 2017. évben az elemi költségvetésben az előző évi eredeti előirányzattal megegyező összegben, 289,7 millió Ft került jóváhagyásra, A gazdálkodási keretet bővítette az előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele, az irányító szerv jóváhagyásával felhasznált 2017. évi bevételi többlet, valamint csökkentette az intézményi beruházásra, felújításra történő átcsoportosítások összege. Az előirányzat-változásokat figyelembe véve dologi kiadásokra éves szinten 256,5 millió Ft állt rendelkezésre, melyből 2017-ben 249,0 millió Ft került felhasználásra a kiegyensúlyozott gazdálkodás biztosítása érdekében.

2.2.3.4. Felhalmozási kiadások

millió forintban egy tizedessel

Megnevezés	2017. évi előirányzat		2017. évi teljesítés
	eredeti	módosított	
Beruházás	4,0	81,0	60,0
Felújítás	0,0	160,5	102,9
Felhalmozási kiadások összesen	**4,0**	**241,5**	**162,9**

Az eredeti előirányzat évközben 237,5 millió forinttal növekedett. Ennek forrása az előző évi intézményi maradvány felhasználása, saját megtakarítás átcsoportosítása és a fejezeti kezelésű előirányzatok átcsoportosításából adódik.

2.2.4. A 2017. évi előirányzat-maradvány alakulása:

Az intézmény 2017. évi jóváhagyandó előirányzat-maradványa **193,1 millió forint,** amely teljes egészében kötelezettségvállalással terhelt.

2.2.5. A *2. cím Kúria* 2017. évi összevont mérlegfőösszegének értéke 1.392,6 millió forint, amely **az előző évi értékhez képest** 8,8 %-os növekedést mutat. A saját tőke mérleg értéke 1.053,2 millió forint.

A befektetett eszközök értéke 65,6 millió Ft-tal növekedett az előző évihez képest.

2.3. *3. cím Fejezeti kezelésű előirányzatok*

A 3. *cím Fejezeti kezelésű előirányzatok* 2017. évi költségvetési előirányzatainak változása

millió forintban egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	*Kiadásból személyi juttatás*	Létszám
2016. évi XC. törvény szerinti előirányzat	**4 644,9**	**0,0**	**4 644,9**	**1 561,9**	**0,0**
Módosítások jogcímenként					
Előirányzat maradvány igénybevétele	6 957,5	6 957,5			
Átcsoportosítás intézményi előirányzatra	-3 443,9		-3 443,9	-1 546,9	
2017. évi módosított előirányzat	**8 158,5**	**6 957,5**	**1 201,0**	**15,0**	**0,0**

A 3. *cím Fejezeti kezelésű előirányzatok* 2017. évi előirányzatai és azok teljesítésének alakulása:

Megnevezés	2016. évi tény	2017. évi eredeti előirányzat	2017. évi törvényi módosított előirányzat	2017. évi módosított előirányzat	2017. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					%-ban	
Kiadás	14 793,8	4 644,9	4 644,9	8 158,5	3 923,5	26,5	48,1
ebből: személyi juttatás	1,6	1 561,9	1 561,9	15,0	15,0	937,5	100,0
Bevétel	2 623,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Támogatás	4 344,6	4 644,9	4 644,9	1 201,1	1 201,1	27,6	100,0
Költségvetési maradvány	14 783,0	–	6 957,4	6 957,4	6957,4	47,1	100,0
Létszám (fő)	0,0	0,0			0,0		

A Bíróságok fejezeti kezelésű előirányzatainak felhasználása az intézményeknél teljesült, ennek következtében az egy-egy célt szolgáló előirányzat előirányzat-módosítással átadásra került az intézményekhez.

2.3.1 Beruházás

2.3.1.1 Budapest Környéki Törvényszék rekonstrukciója

Előző évekről áthúzódó 2017 évben szabad maradványként kimutatott visszahagyásra kért maradvány összege 935,7 millió forint. (A befizetési kötelezettségről az Ávr. 150. § (4) bekezdése rendelkezett.)

2.3.1.2. Igazságszolgáltatás beruházásai

A bírósági szervezetek vagyonkezelésében és bérletében lévő, jelentős részében leromlott állapotú ingatlanvagyon fenntartásáról, megújításáról kell évről évre gondoskodni.

Az igazságszolgáltatás beruházásai fejezeti kezelésű előirányzati kerete biztosítja a bírósági épületek kisebb felújításait, teljes körű rekonstrukcióit, melyek közül sok, csak több éven áthúzódó beruházás eredményeként tud megvalósulni.

A Wagner Gyula Terv keretein belül az intézménynek lehetőségük nyílt a műszakilag elavult intézményi infrastruktúrát korszerűsíteni, felújítani, illetve beruházások megvalósításával a bírósági épületek gazdaságosabb fenntartását elősegíteni.

2017. évben a Wagner Gyula Terv keretein belül megvalósuló – fűtéskorszerűsítési, homlokzati nyílászáró csere, belső felújítási, nyílászáró csere, utólagos szigetelési, épületrekonstrukcióval összefüggő feladatok kiadásainak fedezete céljából – a teljesség igénye nélkül – a következő intézmények részesültek előirányzat átadásban:

- Kecskeméti Törvényszék 366,2 millió forint,
- Fővárosi Törvényszék 195,0 millió forint,
- Szegedi Törvényszék 148,8 millió forint,
- Debreceni Törvényszék 118,0 millió forint,
- Győri Törvényszék 97,1 millió forint,
- Egri Törvényszék 81,5 millió forint,
- Budapest Környéki Törvényszék 67,7 millió forint,
- Zalaegerszegi Törvényszék 50,2 millió forint.

Továbbá, 19 intézmény részére – intézményenként kevesebb, mint 50,0 millió forint – összesen 744,5 millió forint került átadásra a fejezeti költségvetés terhére.

2017. év során a „Jablonszky Ferenc pályázat" keretében 21 intézménynek, összességében 490,0 millió forintértékben került fejezeti költségvetés terhére előirányzat átadás épületenergetikai korszerűsítési-, biztonságtechnikai fejlesztési-, munkakörnyezet fejlesztési feladatok, illetve egységes megjelenésű ügyfélközpontok kialakítása kiadásainak fedezetére.

A Kormány - a Budapest V. kerület, Kossuth Lajos tér és környezete felújításával kapcsolatos egyes intézkedéseiről szóló - 1358/2016. (VII.13.) határozata alapján 1.441,0 millió forint került átadásra a Steidl Imre Program Nonprofit Zártkörűen Működő Rt. részére.

2.3.2. <u>Kincstári számlavezetési díj kiadásai</u>

Az előirányzatból a fejezeti kezelésben lévő előirányzatoknál jelentkező számlaforgalom után fizetendő díjak valamint tranzakciós díjak kerültek teljesítésre.

2.3.3 <u>Igazságszolgáltatás működtetése</u>

Az igazságszolgáltatás működtetése előirányzaton 1.561,9 millió forint áll eredeti előirányzat állt rendelkezésre. Az előirányzat nyújt fedezetet a bírósági intézményeknél év közben megjelenő, előre nem tervezhető, olyan kiadásokra, mint például az ügyszámnövekedésből bekövetkező igazságszolgáltatásban közreműködők költségeinek emelkedése, az országos hatáskörű és használatú nyilvántartási rendszerek fenntartása és fejlesztése.

2.3.5 <u>Fejezeti egyensúlybiztosítási tartalék</u>

Korábbi évekről áthúzódó előirányzat maradvány elszámolása a felső korhatár leszállítása miatt felmentett bírák részére elmaradt illetmény, annak járulékai és átalány-kártérítése címen kifizetett összeg fedezetére szolgál 3,8 millió forint összegben.

Országos Bírósági Hivatal Elnöke

dr. Handó Tünde
elnök

BÍRÓSÁGOK fejezet

Melléklet

I N T É Z M É N Y E K	TÖRZSKÖNYVI AZONOSÍTÓ	HONLAPOK CÍMEI
Kúria	304 001	www.birosag.hu
Fővárosi Ítélőtábla	597 320	www.birosag.hu
Debreceni Ítélőtábla	597 924	www.birosag.hu
Győri Ítélőtábla	597 913	www.birosag.hu
Pécsi Ítélőtábla	597 331	www.birosag.hu
Szegedi Ítélőtábla	597 319	www.birosag.hu
Fővárosi Törvényszék	311 399	www.birosag.hu
Balassagyarmati Törvényszék	311 410	www.birosag.hu
Budapest Környéki Törvényszék	311 409	www.birosag.hu
Debreceni Törvényszék	311 421	www.birosag.hu
Egri Törvényszék	311 432	www.birosag.hu
Győri Törvényszék	311 454	www.birosag.hu
Gyulai Törvényszék	311 465	www.birosag.hu
Kaposvári Törvényszék	311 476	www.birosag.hu
Kecskeméti Törvényszék	311 487	www.birosag.hu
Miskolci Törvényszék	311 498	www.birosag.hu
Nyíregyházi Törvényszék	311 508	www.birosag.hu
Pécsi Törvényszék	311 519	www.birosag.hu
Szegedi Törvényszék	311 520	www.birosag.hu
Székesfehérvári Törvényszék	311 542	www.birosag.hu
Szekszárdi Törvényszék	311 531	www.birosag.hu
Szolnoki Törvényszék	311 553	www.birosag.hu
Szombathelyi Törvényszék	311 564	www.birosag.hu
Tatabányai Törvényszék	311 443	www.birosag.hu
Veszprémi Törvényszék	311 575	www.birosag.hu
Zalaegerszegi Törvényszék	311 586	www.birosag.hu
Országos Bírósági Hivatal	795-966	www.birosag.hu
Fejezeti kezelésű előirányzatok	329 189	